

ÉLELETÜNK

XLI. évf. 10. szám (41. Jg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

2009. október

„FÉNYÉBEN JÁRNAK A NEMZETEK”

Október 18-án ünnepeljük az Egyház evangelizációs tevékenységének napját. Szentatyánk a Jelenések könyvéből választott egy idézetet ez évi üzenete címéül – „Fényében járnak a nemzetek” (Jel 21,24).

XVI. Benedek pápa bevezetőjében az Egyház küldetésének céljára emlékeztet: az Evangélium fényével kell megvilágítani a népek történelmen át Isten felé vezető útját.

Az őt szakaszról álló üzenet elején a Szentatya megállapítja, hogy minden ember az üdvösségre kapott meghívást. Az egész emberiségnek az a hivatása, hogy visszatérjen forrásához, Istenhez – csak Benne találhat beteljesülésre. Az Egyház küldetése, hogy a reményről tegyen tanúságot minden nép számára. Ez az egyetemes misszió kell, hogy jellemezze szüntelenül az Egyház életét. Az Evangélium hirdetése legyen számunkra olyan, mint Pál apostol számára volt: elsődleges és elkerülhetetlen kötelesség.

A „Zarándok Egyház” címet viselő második részben a Szentatya utal rá, hogy bár Isten országa nem e világból való, mégis ebben a világban él. Az idők folyamán az igazságosságot és a békét, az igazi szabadságot és a minden személy méltóságát iránti tiszteletet hivatott szolgálni. A pápa arra hívja az Egyház minden tagját, hogy vegyen részt a misszióban és szolgálásban.

A harmadik, „Missio ad gentes” című fejezetben XVI. Benedek kiemeli, hogy az evangelizáció kötelesség és küldetés, amelyet a mai társadalomban elterjedt alapvető változások még sürgetőbbé tesznek. Elsődleges lelképásztori feladatú kell tenni a népek evangelizálásáért.

A negyedik részben arra figyelmeztet a pápa, hogy a vértanúság vállalásával is evangelizálnunk kell. Megemlékezik imáiban mindazokról, akik életüket az evangelizációnak szentelik. Különösen kiemeli a helyi egyházakat és a misszionáriusokat, akik az üldözések során tanúságot tesznek és terjesztik Isten országát, akiknek elnyomtatásban, kínzásokban van részüik. Az Egyház ugyanazon az úton jár és ugyanabban osztozik, amit Krisztus viselt, mivel nem emberi logika alapján működik és nem csak saját erejére épít. A kereszt útját követi, és az Atya iránti gyermeki engedelmesség által tanúságot tesz – hangsúlyozza a pápa.

Az üzenetét lezáró, ötödik részben a pápa emlékeztet rá, hogy a missziós lelkesedés mindig is az Egyház vitalitásának jele volt. Ennek ellenére újra megerősítendő, hogy az evangelizálás elsősorban a Szentlélek műve. Tanúságtétel Krisztus világosságáról. A pápa arra kéri a híveket, hogy imádkozzunk a Szentlélekhez: növekedjen az Egyház lelkesedése Isten országának terjesztése, valamint a misszionáriusok és a misszióban érintett keresztény közösségek iránt, akik gyakran az ellenségeskedés és az üldözések közepette végzik tevékenységüket. Továbbá arra kér minden keresztényt, hogy az egyházak közötti szeretetközösség jeleként ajánljon fel anyagi támogatást, különösen most, az egész emberiséget sújtó válság idején, hogy a fiatal helyi egyházak a szeretet Evangéliumának világosságát közvetíthessék a nemzetek számára. (VR)

Lisieux-i Szent Teréz
(1873–1897)
Ünnepe: október 1.

SZENT TERÉZ „KIS ÚTJAI”

A kis út az apró önmegtartózkodás útja. Nem nagy dolgok, de a legtöbb embernek nincs is módja nagy dolgokat véghezvinni. Az a fontos, hogy tetteink Isten iránti nagy szeretetből fakadjanak. Kis Teréz minden kellemetlenséget úgy fogadott, mint jó alkalmat Isten iránti szeretetének kinyilvánítására.

Egyik nap néhány nővér munkálkodott egymás mellé sorakozva a zárda mosókonyhájában húzódo hosszú teknő mellett, köztük Kis Szent Teréz is. Egy olyan nővér mellé került, aki a munkába egészen belemélyedve mosott, olyan nagy hévvel, hogy a szappanos mosóvíz minduntalan kicsapott oldalára, egyenesen Teréz szemébe. A szappanos víz természetesen csipte a szemét, ám ő nem szólt a nővérnek. Felajánlotta valamiért a bosszúságot, ami miatt már majdnem a sírás kerülgette. Egyszerűen elviselte derűs lélekkel ezt a kellemetlen „kis” helyzetet, és olyan dologként ajánlotta fel Jézusának, amilyen valójában: cseppnyi szenvedésnek, egy virágsziromnak Jézus sebére.

Egy társa iránt, bár az komoly egyéniség volt, szentünk ellenszenvet érzett. Nem tehetett róla, ez magától jött. Teréz úgy győzte le magát, hogy ehhez a társához kedvesebb volt, mint a többihez. Megtett neki minden elképzelhető szívességet. Néha kedve lett volna ellenkezni vele. Ilyenkor rámosolygott, vagy elsieltett, nehogy szeretetlen szó csúszson ki az ajkán. Ez a nővér egyszer örömtől ragyogó arccal megkérdezte: „Kedves Teréz nővér, áruja el, mi az, ami miatt Ön ennyire kedvel engem?”.

Gyakran kínozza fejfájás, de sohasem panaszkodott. Hosszú, kínos betegségekben sose sajnáltatta magát. Panasz nélkül viselte sorsát, a tüdőbajt, ami halálát okozta.

Asztalszomszédja sem tudta kideríteni kedvenc ételét, bámmennyire figyelte is. A házigazdónak nővér kényeztetni akarta betegségében, és nem is sejtette, hányszor adott neki alkalmat az önmegtartózkodásra azért, hogy saját izlése szerint készítette az ételeket, pedig az Szent Teréz izlésével teljesen ellenkezett. Mégsem szólt miatta, nehogy elrontsa annak örömet. □

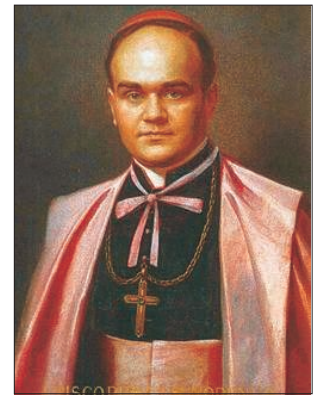
MESZLÉNYI ZOLTÁN BOLDOGGÁVATÁSÁRÓL

Erdő Péter bíboros nyilatkozata

XVI. Benedek pápa július 3-án jóváhagyta azt a dekrétumot, amely elismeri többek között Meszlényi Zoltán esztergomi segédpüspök vértanúságát. A főpásztor boldoggáavatására október 31-én 10.30-kor, ünnepi szentmise keretében kerül sor az esztergomi bazilikában. A szentmisén jelen lesz Angelo Amato érsek, a Szenttéavatási Ügyek Kongregációjának prefektusa. Az eseménnyel kapcsolatban Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek a Magyar Katolikus Rádióknak nyilatkozott.

– Hazánkban Meszlényi Zoltán lesz az első vértanú, aki a kommunizmus áldozatai közül eljut a boldogok sorába. Magyarországon eddig inkább a háború áldozatait és a korábbi idők tanúságtevőit avatták boldoggá. A környező országokban számos vértanút és hitvallót avattak már boldoggá, sőt szentté azok közül, akik a sztálinista korszak börtöneiben és lágerjeiben veszítették életüket. Most hazánkban is egy vértanú püspököt avathatunk boldoggá.

Az ő sorsa szorosan összefonódott az akkori Magyar Egyház történetével, benne Mindszenty primás sorsával, hiszen őt azért vitték el, mert elvállalta a káptalani helynökké való megválasztását. A Rákosi-féle hatóságok azt követelték, hogy Beresztóczy Miklós legyen a helynök, de olyan nyomást gyakoroltak, hogy ettől a választás már nem volt szabad, vagyis egyházzójogilag nem lett volna érvényes. Meszlényi Zoltán a fenyegetés dacára – hiszen fenyegetés volt – nem szivesen, de végül is elvállalta ezt a tisztséget. Csak azért, hogy az egyházmegyének törvényes vezetése legyen, miközben Mindszenty bíboros már a börtönben volt, Drahos János helynök pedig meghalt. Ezért adta az életét.

Meszlényi Zoltán püspök (1892–1951)

Tehát nagyon is fontos dolog ez, és egyben nagyon sokat tanulhatunk belőle a későbbiekre nézve. Mert az ő történetéből az is kiderül, hogy amikor őt elhurcolják, és Beresztóczyt törvénytelenül a káptalan egy része mégis megválasztja, a helyzet nyomása alatt

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRIÁS PAPI LELKÜLETTEL A PAPOK ÉVÉBEN

Írta: Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek

Ebben az esztendőben a Papok évét tartjuk, érdemes átélmélni azt, hogy hogyan értjük a máriás lelkületet, ami a pap életében meg kell, hogy legyen, ha Krisztus hű tanítványa szeretne lenni. Vissza kell nyúlunk Szűz Mária meghívásának az elejére, amikor az angyal szavára igent mondott – legyen nekem a te igéd, más szóval mondva Isten akaratát szerint (Lk 1,38).

Ez az isteni akarat teljes egészében Isten üdvözítő tervének valóra váltását jelenti, amikor Szent Pál apostol írta Timóteusnak: Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság ismeretére. (1Tim 2,5) A papi szolgálat legfőbb értelme, hogy Isten üdvözítő tervének, amit Jézus Krisztus megváltása által valósít meg, annak vagyunk a szolgáló szavunkkal, tetteinkkel, életünkkel. Ehhez azonban meghívásra és a meghívás előtti rendíthetetlen hitre van szükség. Szűz Mária a hitben is előttünk áll példájával. Ha az Öszövétségéből Ábrahámot, mint hitünk atyját említjük, akkor elmondhatjuk, hogy Szűz Mária a hitben égi anyánk. Próbára volt téve hite sokszorosan, de a kezdet kezdetén is, amikor általa nem ismert módon lett Jézus any-

jává. Ennek a próbára tevő hitnek kifejezést is adott, amikor azt mondotta hogyan történik mindez, hiszen férfit nem ismerek. (Lk 1,35)

A pap életeleme a meggyőződéses hit, ami korunkban egyre nehezebbé válik, mert sem a széthullott családokból jött fiatalok, sem a társadalom élete nem a keresztény hitből táplálkozik. Az elvilágiasodás, a vallási közömbösség mindenkit elér. Hit nélkül papságra vállalkozni csak megélhetési lelkészkedést jelent. Eppen ezért cserépedényben kell őrizni a hitünket, és sokszor az apostolok módján kell kérnünk: növelj Urunk a hitünket. A hitet erősíti az imádság, legyen az egyéni vagy közösségi. Szűz Mária imádságos lelkülettel tett eleget feladatainak, átélmélte az isteni szót, még ha

(Folytatás a 7. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Egyház és demokrácia

Nem vitás, hogy a két fogalom közé nem lehet egyenlőségjelet tenni. Persze azt se lehet állítani, hogy ellentmondanak egymásnak. Annyi mindenesetre tény, hogy – legalábbis az utóbbi időben – a legellentétebb nézetek kevertek a kérdéssről. Baráti körben hangzott el a következő: „Az Egyház úgy bánik a híveivel, mint valami birakanyójával: megmondja, hova kell menni, mit és mikor kell csinálni, és főleg: mit nem szabad tenni, és elvárja, hogy úgy is történjék. Hát azért tudomásul kellene venni: elérkezettünk a 21. századba. Az embereknek – és a hívek is emberek, legalábbis annak tartják magukat – megvan az elképzelésük (lehet, hogy téves) arról, hogy mi a helyes és mi nem. Ideje, hogy az Egyház felnőtt emberszamba vegyen bennünket, meghallgassa, netán még ki is kérje a véleményünket. A demokrácia korában élünk, minden állam, minden részvénytársaság, sőt minden gittegyelet demokratikus alapon működik. Az Egyház ezt miért nem veszi figyelembe?” – A válasz nem várható magára: „Mert az Egyház se nem állam, se részvénytársaság és semmi esetre se gittegyelet”.

Persze tisztában vagyok vele, hogy egy ilyen frappáns válasz nem oldja meg a felhozott problémát. Mert igaz ugyan, hogy a három társadalmi szervezet és az Egyház között alapvető különbségek állnak fenn, mégsem lehet tagadni bizonyos rokon vonásokat. Éppen ezek azok, amelyek láttán a demokrácia módszereinek alkalmazása jogos követelésnek tűnik. Ugyanakkor tagadhatalan, hogy lényege szerint az Egyház szellemi valóság, és éppen az ad neki különleges, mondhatnánk egyedülálló jellegét. Ha végigpásztázunk kétezer éves történelmét, unos-untalan ez a kettősség okozta a felmerülő nehézségeket, félreértéseket, támadásokat, de ugyanennek tudható be fennmaradása, töretlensége az üldözések, szakadások ellenére és képessége a belső megújulásra.

Az Egyház a történelemben

1. Jézus és az apostolok

– Az evangéliumok Jézusa világosan a küldetés, az Isten országa hirdetésének embere. Ezt a feladatot kora társadalmi és vallási környezetére alkalmazva teljesíti, tudatosan előkészítve a jövőt: gondosan kiválasztja tanítványait, képi őket, szervezeti egységre fogja őket össze, és leendő működésükhöz ellátja őket a szükséges lelki hatalommal. Közte és tanítványai közt közvetlen, baráti légkör uralkodik. Jézus nyitott a kérdésekkel, nehézségekkel szemben. Valamennyiüket – még az árulót is – teljes értékű munkatársaként kezeli.

– Az apostolok egyháza átvette és ápolta a Jézustól kapott testvéri összetartás és szeretet szellemét. Az „Apostolok Cselekedetei” és az apostoli levelek, valamint az első századok keresztény iratai erről világosan tanúskodnak. Ebből ered az ősegyház szervezetének bizonyos mértékben „demokratikus” arculata (az apostolok választják Júdás utódát, a hívek a diakónusokat, az Evangélium hirdetésé és a szeretet gyakorlása mindenki feladata). Megmarad azonban az apostolok tekintélye és irányító szerepe.

2. Az üldözések kora (I–III. század)

Az üldözések még jobban összekovacsolja a keresztényeket. Lépésről lépésre kialakul a vezetési struktúra (püspök, diakon, presbyterium), amiből azonban nem származik az egyszerű hívő leértékelése. A püspök egyre inkább a közösség atyja (lásd például Antiochiai Szent Ignác leveleit).

3. A konstantini fordulat (313 – Milánói Ediktum)

Nagy Konstantin császár szabdá tette az Egyházat, de egyben a birodalom mintájára szervezte át, amelyben a püspököket világi hatalmi pozíciókba helyezte. Így az Egyház egyre inkább egy köztársalvú társadalom benyomását kellette: klérus – laikusok, egyháziak és világiak, tanítók és tanítottak, vezetők és vezetettek. A tekintély (és a hatalom) birtoklása egyre inkább monarchikus formát öltött.

4. A középkor (VII–XVI. század)

Ez a feudalizmus korszaka: a társadalom csúcsán a király, vagy császár áll, aki hatalmát Istentől kapja; a másik véglet a jobbágyok névtelen tömege, jogok nélkül, teljes kiszolgáltatottságban. Ez az Egyházra is rányomta a bélyegét: a püspökök a világi hatalom kénye-kedvétől független, részben már kinevezésüktől fogva (l. investitúraharc). Még a szentek is főleg a királyi családok és magas rangú egyházi személyek közül kerülnek ki. Ellenpótlást a szerzetesrendek képeznek, ahol a népből származó rendtagok is szóhoz és tekintélyhez jutottak, férfiak és nők egyaránt (teológusok, vagy a misztikus lelkeség képviselői). A soha ki nem vesztett önálló kezdeményezés és a demokratikus életszemlélet megnyilvánulásának tekinthető a kolduló rendek létrejötte és lelkipásztori sikereik, de ide tartoznak az illegitimitás is vállaló szekták is. Végeredményben, legalábbis részben, a hitújítás háttérében – politikai, gazdasági és szociális indítók mellett – a hatalmi tényezők által ignorált egyszerű nép valóságos igénye állott. Senki sem tagadja a protestantizmus demokratikus jellegét.

Helyénvaló mindenesetre, ha nem akarunk jelenlegi ismereteink és felfogásunk alapján valamelyik korszak felett ítéletet mondani, hanem igyekszünk azt az akkori adottságokból kiindulva megérteni.

5. Újkor (XVII–XIX. század)

A határok elmosódnak. Van, aki már a reneszánsz jelenségeit az újkorhoz sorolja és azt Amerika felfedezésétől számítja. Ebben az esetben a reformáció újkori történés, amely azonban a Katolikus Egyházban főleg ellenállást, a saját állapottal lezöszegését váltotta ki és lelki megújuláshoz vezetett. A demokratikus megnyílás csak lassan, félénken kezdődött, mert az egyházi vezetés a világban terjedő liberális áramlatok, végső fokon egy lelki anarchia betörésétől félt. Nem alaptalanul, hiszen a „felvilágosodás”, amely a francia forradalom filozófiai előfutára volt, az élet minden síkján érezte hatását. Ennélfogva az Egyház arra szorított, hogy a meglévő struktúrákat és ezzel az áthagyományozott feudális örökséget megvédje, abban a reményben, hogy a – főként az értelmiség körében hódító – antiklerikális trend hamarosan veszít jelentőségéből. Nem így történt. Így azonban az Egyház minden fejlődéstől elzárkózó, befelé élő organizmussá merevedett, miközben körülötte egyre elfogadottabbá váltak a demokratika alapelvei és módszerei a gyakorlatban is. Így aztán tragikus módon saját magát attól fosztotta meg, ami pedig kezdetül fogva lényegéhez tartozott, évezredekkel azelőtt, mielőtt mások felfedezték volna, mi fán terem a demokrácia.

6. A II. Vatikáni Zsinat, és ami utána következik

Nem fér hozzá kétség: amikor XXIII. János pápa meghirdette egy Egetemes Zsinat összehívását, avval nem demokratikus döntést közölt a nyilvánossággal. Ő maga döntött így, miután „Legfőbb Főnökével” alaposan meghánya-vetette az ügyet. És

mégis azt kell mondanunk: ez a lépés az Egyház őseredeti demokratikus vénájának a győzedelme volt. János pápa megérezte, hogy az Egyház, amelynek küldetése a Világhoz szól, zsákutcába jut, ha folytatja az elzárkózás politikáját. Mindazt, ami a Zsinaton történt, kezdve a felszólalások hangnemétől és tartalmától, egyes kérdések vitáin keresztül a végső határozatokig, a pápa egyetlen, nehezen lefordítható szóban foglalta össze: Aggiornamento (Adzsumámentó). Ez szoról szóra azt jelenti: „napra alkalmazás”, ami félreérthető. Nem arról van szó, hogy az Egyház alkalmazkodik a Világhoz, különösen nem a világ szelleméhez, hanem tudomásul veszi azokat az adottságokat és körülményeket, amelyek közepette él és amelyekre figyelni kell, ha küldetését eredményesen akarja teljesíteni.

Az „Aggiornamento” tehát nem jelent kompromisszumot a Világgal, hanem a feléje fordulást, a kinyílást, az elmulasztott lehetőségek kihasználását. Messzire vezetne, ha most részletekbe bocsátkoznánk és felsorolnánk azokat a döntéseket, amelyek az Egyház és a demokrácia közös nevezőre jutását elősegíthetik. Semmi esetre sincs szó az Egyház által kapott és kétezer éven át hirdett kinyilatkoztatott tanítás megváltoztatásáról, sem a hit, sem az erkölcs területén. Tehát a jövőben nem fogja népszavazás eldönteni, mi a helyes és mi a helytelen. De – demokrácia ide vagy oda – a nagyhangú csoportok még oly éles követelőzése vagy tiltakozása sem jár továbbra se eredménnyel. De hát akkor mit ért el az „Aggiornamento”?

Az Egyház a jelenben és a jövőben

Az Egyház küldetése Jézus Krisztus megváltói művének közvetítése, továbbadása az időben. Ez a lelki, természetfeletti feladata. De ezt a feladatot ebben a világban emberek között, emberi eszközökkel kell teljesítenie, sőt azok is, akikre ez bízva van és mindazok, akik az Egyházhoz tartoznak, valamennyien – emberek. Ez az a terület, ahol a demokratikus elvek, módszerek alkalmazása égetően szükségessé vált az „Aggiornamento” jegyében.

Hogyan akarta a Zsinat ezt elérni? Az „Isten népe”-nek egybefogása, aktív bekapcsolása által az Egyház életébe. Ezen belül a közös kezdeményezések, a kölcsönös segítség, egymás testi-lelki támogatása jelzik az összetartozást. Mindennek hordozói az Egyház szervezetei, amelyek működését a hívek a maguk közül választott tisztségviselők révén biztosítják.

Ez a demokratikus alapelv egyre inkább érvényesül a többi egyházi csoport (karitás, ifjúság, képzés, család stb.) felépítésénél és aktivitásában. Időközben jóformán minden plébániának van a hívek által választott egyházközségi tanácsa a lelkes támogatóra. Ugyanez érvényesült az egyházmegyé sikhán, választott képviselők révén. Ilyen módon lehetővé válik a hívek véleményének, kívánásainak kinyilvánítása, továbbítása az illetékes vezetők felé és a közös ügyben a közös felelősség vállalása. Így sikerülhet elérni, hogy a lelkipásztorok és a hívek tevékenységüket szolgálatnak tekintsék, ami által a demokratikus beállítottság erősödik.

Ez a néhány utalás is mutatja, milyen irányban lehet szó demokratikus fejlődésről a jövő Egyházában is. Természetes, hogy a Zsinat által a pápa és a püspökök közt kívánt kollegialitás kialakulása, a püspöki konferenciák és a Szentek hivataltai közti viszony leegyszerűsödése, a püspök kinevezésekor a hívek javaslatainak figyelembe vétele, olyan szempontok, amelyek a jövőben az Egyház és a demokrácia egymáshoz közeledését elősegíthetik.

Mindent összevéve és alaposan végiggondolva a mondottakat, az ember megelégedhet a feltevéseire jut: ha demokráciáról beszélünk az Egyházban, tulajdonképp a szeretetet értjük alatta. Ez megnyugtató és talán egy kicsit fél is lelkesít.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Oktoberre

I.

Általános szándék: Hogy a vasárnapot olyan napnak éljük meg, amelyen a keresztények egybegyűlnek a feltámadott Úr megünneplésére, részesedve az Eucharisztia asztalközségében.

Korunkban égető szükségünk van arra, hogy a vasárnapot újraértékeljük. A vasárnap alapvetően a család napja (megpihenés, együttlét, közös emberi, családi programok), keresztény jellege szerint pedig az Úr napja, az Eucharisztia napja.

II. János Pál pápa 1998-ban (a Dies Domini levélben) még szélesebb értelmezést nyújtott, és ezt XVI. Benedek is magáévá teszi a Sacramentum caritatis enciklikában: a vasárnap dies Domini (az Úr napja), utalással a teremtés művére; dies Christi (Krisztus napja), a feltámadásban és a Szentlélek kiárasztásában történő új teremtéssel; dies Ecclesiae (az Egyház napja), az a nap, amelyen a közösség az Eucharisztia ünneplésére összegyűlik; dies hominis (az ember napja), az örövendezés, a nyugalom és a testvéri szeretet napja.

Órigenész 240 körül arról írt, hogy az Ige a szombat ünnepét áttette arra a napra, amelyen a fény felgyulladt, és ezzel megadta nekünk az üdvösség igazi napját, a vasárnapot; Ő, a világ Üdvözítője (miután befejezte teljes művét az emberek között), legyőzte a halált, utat nyitott a mennybe, túllépett a hatnapos teremtésen, és üdvözölte az igazi áldott szombatot, a boldog pihenés napját.

A keresztény vasárnapok voltak vértanúi is. A IV. század elején Észak-Afrikában a keresztényülők az Eucharisztia ünneplését is büntették. A mai Tunézia területén, Abiténében 304-ben mise közben tartóztattak le keresztényeket. Miért cselekednek jöbénjáró tilalom ellenére? „Sine dominico non possumus!” „Az Úr nélkül nem tudunk! Az Úr ajándéka nélkül nem vagyunk képesek élni!”

Most, a XXI. század elején egészen mások az életkörülmények, mások a nehézségek, mások a minket fenyegető veszélyek is. Próbáljuk meg ezt pontos részletezéssel is tudatosítani! A meggyőződés viszont, az életérzés, az életszabály, amelyet teremtő és megváltó Urunk nekünk és kortársainknak mélyen a lelkünkbe akar ültetni, ugyanaz, mint 1700 évvel ezelőtt. Imádkozzunk magunkért és a gyökereket testvérasszon belénk: „Sine dominico non possumus!”

II.

Missziós szándék: Hogy Isten egész népe, amelynek Krisztus azt a parancsot hagyta meg, hogy menjen, és hirdesse az Evangéliumot minden teremtménynek, odaadással vállalja a saját missziós felelősséget, és azt a legmagasabb, az emberiségnek felkínált szolgálatnak tekintse.

Ez a havi szándék szorosan kapcsolódik az idei májusi missziós szándékhoz. Arra emlékeztet a Szentatyja, hogy Isten egész népének, minden megkeresztelt személynek van missziós felelőssége.

Nézzük ezt egy minket közelről érdeklő szempont szerint. 1844-ben az imaadottságot egy jelentős missziós lendület hozta létre. Eddigi történetének 165 évében erős lelki elköteleződéssel kapcsolódott be az Egyház evangelizáló tevékenységébe, és ez a lendület, ez az elköteleződés továbbra is folytatódik. A taglétszámról néhéz lenne pontos statisztikát adni; de nem is ez az igazán fontos. Kevés, minden hívő és ágazó buzdósággal szeret, imádkozó, törekvő imaapostol is igazán teljesíti a mozgalom feladatát.

(Folytatás a 3. oldalon)

MESZLÉNYI ZOLTÁN...

(Folytatás az 1. oldalról)

akkor az Apostoli Szentsek azonnal lép, és napokon belül apostoli kormányzót neveznek ki az egyházmegye élére, Hamvas Endre személyében. Vagyis XII. Piusz pápa és Tardini érsek, aki akkor ezeket az ügyeket intézte, világosan látják, hogy olyan vezetőt kell az egyházmegye élére állítani, akiről mindenki tudja, hogy tényleg törvényesen, egyházzal is elfogadott módon vezeti az Egyházat, ugyanakkor olyan személyt, akit eltérnek a világi hatóságok is. Magyarul, egyfajta realpolitika már ekkor – tehát XII. Piusz alatt és Tardini érsek idejében – elkezdődött, nem elvtelenségből és megalkuvásból, hanem azért, mert olyan kiszolgáltatott helyzetben volt a katolikus közösség, hogy semmilyen más járható út nem mutatkozott.

Tudnivaló, hogy Romániában, ahol egy darabig a titkos főpásztorok rendszerre működött, tehát titokban tartották, hogy ki az éppen megbízott főpásztor az egyes egyházmegyéknek, két-három évig tudott úgy működni, hogy ne szakadt volna meg a folyamatoság. Addig is csak azért, mert Bukarestben 1951-ig megmaradt a nunciatura. A nunciaturán tudták azt, hogy ki a soros. Nálunk a nunciust már 1945 áprilisában kiutasították az országból. Következésképpen nagyon nehéz volt a Szentsekkel kapcsolatot tartani. Amit tehettek az elődek, azt hiszem, hogy tiszteletre méltó módon megtették, egy nagyon kiszolgáltatott helyzetben. Az Egyházhhoz való hűs-

Meszlényi Zoltán püspökké szentelése 1937. október 28-án

gük, világos gondolkodásuk és a szilárd hitük ma is követendő példa lehet.

– Meszlényi Zoltán boldogáavatásának fő oka, motívuma az ő vértanúsága, valamely, személyéhez köthető csoda, vagy személyének vallásos tisztelete?

– Egyértelműen és csakis a vértanúság. Kétféle boldogáavatási per van, az egyik, amely vértanúság címén folyik, a másik pedig, ami minden egyéb esetben, vagyis a hősiesség és a csodák alapján. Vértanúság esetén boldogáavatási szintig nincs szó arról, hogy csodás ima-meghallgatást kellene bizonyítani, hanem a vértanúság tényét kell tanúsítani. Ezt mondta ki hitelesen XVI. Benedek pápa az idén, július 3-án, ezért kerülhet sor a boldogáavatásra. □

MESZLÉNYI ZOLTÁN ÉLETRAJZA

Meszlényi Zoltán Lajos 1892. január 2-án született Hatvanban. Esztergomban a bencés gimnáziumban érettségizett, majd pártfogója, Vaszary Kolos bíboros hercegprímás, esztergomi érsek Rómába küldte, ahol teológiát tanult a Collegium Germanico-Hungaricumban. 1915. október 28-án szentelték pappá.

1916 végétől Csernoch János bíboros hercegprímás megbízásából a Primási Palotában dolgozott. 1931-ben lett a főkapitányság tagja, a későbbiekben nóradi és honti főesperes, majd a káptalan helynöke.

XI. Piusz pápa kinevezése nyomán 1937. október 28-án Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, Breyer István győri megyéspüspök és Kriston Endre püspök Sinope címzetes püspökévé szentelte. Így a mindenkori esztergomi érsek segédpüspöke lett.

Amikor az állambiztonsági szervek Mindszenty József bíborost 1948. december 26-án letartóztatták, majd koncepciós perben elítélték, a kinevezett érseki helynök, Drahos János pedig meghalt, ő lett az egyházmegye érseki helynöke. Székfoglalójában ígéretet tett: „Krisztus híj pásztoraként a hitet és Egyházunk iránti hűséget nem tagadom soha! Isten engem úgy segéljen!”.

Meszlényi Zoltán püspököt 1950. június 29-én késő délután hurcolták el esztergomi lakásáról az állambiztonsági szervek emberei. A kistarcsai internálótáborba került, ahol elkülönítve őrizték és kínozták. A kínzások, ütlegetések és végkimerülés következtében, 1951. március 4-én meghalt. Hamvait a rákoskeresztúri Új Köztemetőben helyezték el. 1966. június 24-én földi maradványait exhumálták és az esztergomi bazilikában helyezték örök nyugalomra. □

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Elmélkedjük végig, amit II. János Pál pápa *iri Redemptoris missio* kezdetű enciklikájában (78. szám) az Egyház missziós tevékenységére való keresztény bekapcsolódásról.

– A megosztás formái között első helyet foglal el a lelki együttműködés; ez imádsággal, áldozattal, a keresztény élet tanúságtételével történik.

– Imáinkkal kell kísérenünk a misszionáriusok útjait, hogy az Ige hirdetése Isten kegyelmével hatékony legyen.

– Szent Pál gyakran kéri (és nyomában a mai misszionárius is), hogy a hívek imádkozzanak érte, és így az Evangéliumot bizalommal és meggyőződéssel tudja hirdetni.

– Imáink rászorulnak arra, hogy áldozathozatallal kísérjék.

– A szeretettel elfogadott és Istennek ajánlott szenvedés megváltó értéke ma-

gának Krisztusnak az áldozatából származik; Ő arra hívja misztikus testének tagjait, hogy osszák meg az ő szenvedéseit, saját testükben teljesítsék be.

– A misszionáriusok áldozatát a hívek áldozatának kell kísérenie és kiegészítenie.

– Azok tehát, akik a betegek lelkipásztori gondozását végzik, tanítsák nekik a szenvedés hatékonyságát, és arra biztassák őket, hogy szenvedéseiket ajánlják Istennek a misszionáriusokért.

– Maguk a betegek ilyen felajánlással misszionáriusokká lesznek; ezt hangsúlyozza számos mozgalom, amely közöttük és értük jött létre.

– Pünkösdi ünnepét (az Egyház missziójának kezdetét) bizonyos közösségekben úgy ünneplik, mint „a misszióért való szenvedés napját”.

– „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek azért az aratás Urát, küldjön munkásokat aratásába.” (Lk 10,2)

Claudio Barriga SJ
– Nagy Ferenc SJ

AZ 1956-OS FORRADALOM KÍNAI HŐSE

Interjú Harry Wu kínai emberjogi aktivistával

Az idei Rimini Meetingen, melynek résztvevői megemlékeztek a pekingi Tienanmen téri diáküntetés vérbefojtásának 20. évfordulójáról, Varga János budapesti plébános exkluzív interjú készített a Vatikáni Rádió számára Harry Wu kínai emberjogi aktivistával, akit a Kínai Népköztársaságban azért ítélték életfogytiglani börtönbüntetésre, mert 1957-ben tiltakozott Magyarország szovjet lerohanása ellen.

– Miért rokonszenvezett Magyarországgal, mit tudott erről a kis országról, az 56-os forradalomról?

– 1956-ban 19 éves voltam. Nem voltam párttag, nem végeztem semmiféle politikai tevékenységet. Mint elsőéves egyetemista szerettem a sportot, a tanulást. De kommunista rendszerben éltam. Mindennap szó esett a magyar felkelésről. Az egész nagyon zavaros volt: kezdetben úgy tájékoztattak bennünket, hogy ellenforradalom zajlik Budapesten. Később viszont azt mondták, hogy Nagy Imre kommunista vezető, tehát jóváhagyták. Néhány nap múlva azonban a kínai kommunista kormány elítélően nyilatkozott az egészről. A szovjet invázió, a Vörös Hadsereg leverte a felkelést. Természetesen nem jutott el hozzánk nyugatról semmiféle tudósítás. De hallottuk, hogy nagy öldöklés folyt, és a kínai nép körében nőtt az ellenállás a kommunista párttal szemben. Tehát nagy volt a zűrzavar. Ezt követően a kínai kommunista párt vitaforumot rendezett az eseményről, és megpróbálta egységesíteni a közvélemény gondolkodását. Részt vettem egy ilyen gyűlésen, és felszólalásomban elmondtam: az internacionalizmus szempontja szerint le kell vernünk az ellenforradalmat. Ugyanakkor Magyarország lerohanása a szovjet Vörös Hadsereg részéről sérti az internacionalizmust. A helyi főtákar nekem szegezte a kérdést: „Hogyt jut eszedbe az internacionalizmus megsejtéséről beszélni?”.

Néhány hónappal később megkerestek, és azt mondták, ellenforradalmár vagyok. Mire én: „De hiszen csak egy kérdést tettem fel”. „Maga egyetért a burzsoáz osztállyal. Ráadásul katolikus. A katolikus vallás teljesen el van törölve. A burzsoáz osztály pedig a kommunista forrad-

lom célpontja. Maga tehát a kommunizmus ellen beszél, és ellenforradalmi tevékenységet folytat” – hangzott a válaszuk. Ez volt tehát a legfőbb bűnöm. Két héttel később bejelentették, hogy életfogytiglani börtönre ítélték. 19 évet töltöttem börtönben. 1979-ben szabadultam. 1985-ben az Egyesült Államokba távoztam, a kaliforniai Berkeley Egyetem hallgatója lettem. Új életet

kezdttem. Csaknem 50 éves elhatároztam, hogy lezárjam a múltat. Soha nem beszéltem a börtönléteimről. Édesanyám öngyilkos lett, édesapám ellenforradalmárként tartották számon, öcsém is megölte a rendőrség – mondta interjújában Harry Wu, majd így folytatta visszaemlékezését:

– 1990-ben azonban meghívtak kapam az amerikai szenátustól, mondjam el a velem történeteket. Elmondtam, hogy 19 évig voltam különféle táborkokban. Sohan meghaltak, én szerencsére a kínzások ellenére túléltem a börtöneket. Magam sem tudom, hogy hány táborban voltam, hányan voltak körülöttem, hányan haltak meg. Csak a saját túlélésemel törődtem. 1991-ben az amerikai magyar szabadságharcosok példaként mutattak rám: ez az ember, aki minden 56-os magyarnál több időt töltött börtönben. Ekkor kaptam egy nagyon megtisztelő kitüntést. Azután 1996-ban, a forradalom 40. évfordulóján részt vettem a Budapesten megrendezett nagy ünnepi megemlékezéseken. Találkoztam az államelnökkel és a budapesti főpolgármesterrel. Az államfőtől tiszteletbeli magyar állampolgárságot kaptam – zárta az interjúját az 56-os magyar forradalomért ítélt kínai emberjogi aktivista. □

VISEGRÁD 1000 ÉVES

Visegrád is, mint Esztergom, Székesfehérvár vagy Buda vára a magyar államiságnak, a magyar nép egész közösségének jelképe – mondta Erdő Péter bíboros a város milleniumának ünnepén. Visegrád neve az 1009. évben kiadott Szent István-kori oklevélben jelenik meg először, ennek emlékére hirdették meg január 22-én, a magyar kultúra napján a millenniumi évet. Az év kiemelkedő eseménye az augusztus 19. és 29. között rendezett ünnepségsorozat volt. Ennek keretében Erdő Péter bíboros prímás, esztergomi-budapesti érsek augusztus 29-én szentmisét mutatott be, és megáldotta az újjáépült templomot.

Beszédében a főpásztor emlékeztetett arra, hogy augusztus 29-e Keresztelő Szent János vértanúságának ünnepe. Az ő vértanúsága lelkiismeret-vizsgálatra készít: hallgatunk-e az igazság szavára? Ha megérezzük, mi lenne a helyes, erőfeszítünk-e magunkon, hogy meg is tegyünk azt, vagy csak siránkozunk? Ha csak háborgunk, könnyen megeshet, hogy ugyanolyan, vagy még nagyobb hibába esünk. Hallgatni kell az Isten szavára és meg kell térni, újra és újra változtatni, jobbitani kell az életünket. Ezt pedig mindenki saját magán kezdheti – figyelmeztetett Erdő Péter. Visegrád történetét felidézve kiemelte: Igazi, nagy jelentőségre a vár akkor emelkedett, amikor 1310-ben a Szent Korona örhe-

Mádl Ferenc korábbi köztársasági elnök és Hadházy Sándor visegrádi polgármester feleségeik társaságában vettek részt az ünnepi szentmisén

(Fotó: Bács Csaba)

lye lett. Itt őrzik a Koronát egészen a mohácsi vesztig. Ezért Visegrád is, mint Esztergom, Székesfehérvár vagy Buda vára a magyar államiságnak, a magyar nép egész közösségének jelképe. Az ezeréves Visegrádról hálát adva egyben köszönetet mondunk népünk életéért és megmaradásáért is. A védőszentnek, Keresztelő Szent Jánosnak a vértanúságára gondolva pedig azért imádkozunk, hogy ennek a városnak minden lakója és egész népünk hallja meg lelkiismeretének szavát, kövesse a felismert igazságot, legyen ereje megújulni, Isten akaratára szerint élni – fogalmazott Erdő Péter. □

Gyermekeknek

EMBEREK, ÁLLATOK MENETE

Különös menet indul útjára minden év első októberi hétvégéjén a budapesti Szent István-bazilika előtti térről, amely ugyancsak államalapító szent királyunk nevét viseli. Emberek és állatok vonulnak közösen a Városliget felé. No nem minden állat, leginkább a kutyák sokasága menetel példásan, lépést tartva gazdáikkal. A macskák inkább tulajdonosaik kezében, kettecsekben, vagy a vállukon haladnak, akár csak a madarak; papagájok, meg más hasonlóak. Még csacsi is akad a menetben, de volt már póni is a gyerekek, meg a felnőttek nagy öröme.

Tudjátok, mi ez a menet? Ha elárulom, hogy a felvonulók kezében nincs semmiféle zászló, vagy transzparens, hanem csupán Szent Ferenc képét emelik magasra az élen, talán már sejtitek az okot. A magyarzat tehát: az Állatok Világnapja. Ezt ünneplik Szent Ferenc napján szerte a világon, így Budapesten is.

Hogy miért, azt ugye nem kell ma-

Szent Ferenc a gubbíói farkassal

gyarázni? Hát persze hogy azért, mert ez a szent nemcsak szerette az állatokat, de példát is adott, hogy nekünk, valamennyiünknek hozzá hasonlóan kell szeretnünk Isten teremtményeit, akár csak magát a természetet. Az csak természetes, hogy nem szabad bántalmaznunk sem azokat az állatokat, amelyek velünk együtt élnek, s tőlünk várják az enni-, innivalót, sőt a simogatást is, sem pedig a vadon élőket. Télen, amikor hó borít mindent, eleséget viszünk nekik az erdőbe, s magvakat tesszünk a madáretetőkbe. No, ezeket a vadakat, meg a madarakat nem kell, sőt nem szabad megsimogatni. Nekik elég a túléléshez az a szeretet, amely gondoskodik róluk, háljuk meg a tapasztalása híján is.

Allatszeretünk okán azonban soha ne feledjük, az embereket is szeretnünk kell. Közük is vannak, akik némi enni-ivóra, szavaink simogatására várnak, különösen a közelítő tél hidegében...

András bácsi

Fiataloknak

EGYEDÜLLÉT VAGY MAGÁNY?

Valaki azt mondta egyszer, hogy a magány korunk titkos betegsége. Senki sem szeret beszélni róla... Mindenekelőtt határozzuk el az egyedüllét és a magány fogalmát egymástól. Nem minden egyedül élő ember magányos. Lehet valaki egyedül, se rokona, se ismerőse, se barátai köre, és mégsem magányos. Ellenben lehet valaki lelkiileg nagyon egyedül, még akkor is, ha emberek tömege veszi körül...

Az egyedüllétben nagyon sok jó lehet. Valaki az egyedüllétet a bölcs ember menedékeként nevezi, hiszen csak így tud igazán, őszintén saját dolgaival foglalkozni. Az egyedüllét, legyen bármilyen keserves, nehéz, az ember ott jut el mélyebb önismeretre, önvizsgálatra, az egyedüllétben talál rá mindig újra önmagára.

Az egyedüllét egy testi, fizikai állapot, a magány lelki állapot. Az egye-

düllétben az ember ideiglenesen elkülönül embertársaitól, de belső, lelki kapcsolata velük töretlen marad... A magányos ember a közösségben is egyedül van. Lelkileg nem tartozik senkihez, együtt pihen, dolgozik, szórakozik, nevet vagy búsul embertársával, s mégis magányos...

„Nem jó az embernek egyedül lennie” isteni szó... Itt az egyedül lenni, magányt jelent. A másiknak a hiányát. Mert az ember a másik számára van teremtve. Egész emberi létünk a másikra van bálítva, egymásnak kiegészítői vagyunk, csak a másikkal együtt válunk teljes emberré. Saját egyéniségünk is csak embertársi kapcsolatainkban bontakozik ki a maga teljességében. Csak a „te” által lehet az ember igazán „én”.

Pál atya

A NAP KÖZELEDTÉT FÉNYSUGÁR JELZI

Kisboldogasszony napján égi édesanyánk, Szűz Mária születésnapját ünnepljük. A máriaremetei kegytemplomot az ő tiszteletére szentelték, a bazilika főbúcsúját ebben az esztendőben szeptember 6-án, vasárnap tartották. Az ünnepi nagymisést Cserháti Ferenc esztergombudapesti segédpüspök, a külföldön élő magyarok püspöke mutatta be. A bazilika előtti térre a környékről, Budapestről és vidékről, de az országhatáron túlról is érkeztek hívek, hogy részt vegyenek a szertartáson. A püspök szentbeszédében Máriáról mint arról az asszonyról beszélt, akire elsőként ragyogott Krisztus világossága. A hajnal első himnőkéhez hasonlította őt, az első fénysugárhoz, mely jelzi a nap felkeltését. De Mária születésével valósult meg Krisztus földi eljövetele, és az ő szavai figyelmeztetnek minket a kereszttségben tett ígéretnkre, hitünkre. Mária bár nem értette, elfogadta Isten akaratát. Így mutat élete példát

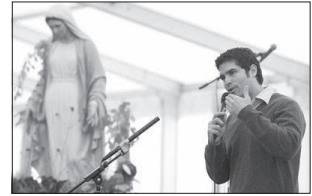
számunkra, figyelmeztet mindannyiunk szülői hivatásunkra, gyermekeink keresztény nevelésének fontosságára. Mária által is megerősített nyer, hogy Isten az embert arra rendelte, hogy képmása legyen. Az új Éva – Szűz Mária – születésével kezdődött el a megváltás útja, születésnapja ezért figyelemfelkeltés a családdal, az országgal kapcsolatos keresztény kötelességeinkre is. (Új Ember)

A FILMSZÍNÉSZ PÉLDÁJA

Az angliai Walsinghamban tartott ötnapos katolikus ifjúsági fesztivál sztárvendége, a mexikói Eduardo Verastegui 1500 fiatal előtt tett tanúságot hitéről.

A katolikus filmszínész elmondta, hogy megtérése után nem szerződött olyan filmre, ami nem a keresztény értékeket közvetíti. „Négy évig nem volt munkám” – emlékezett vissza. Ekkor úgy érezte, egy időre el kell mennie a braziliai őserdőbe, de egy pap azt mondta neki: „A te őserdő Hollywood”. Verastegui megalapította a Metanoia Films stúdiót, ahol felemelő, erényekre ösztönző filmeket készítenek. Főszerepet játszott a Metanoia 2006-os Bella című filmjében, amely egy várandós fiatal lány vívódásáról szól, hogy megtartsa-e a gyermekét.

Az augusztus utolsó hétvégéjén rendezett fesztivált kizárólag fiatalok szervezték. A programban az ifjúsági világtalálkozó mintájára tanúságtételek, imádságok szerepeltek, de lehetőség nyílt kiscsoportos beszélgetésre, sportolásra, kötetlen együttlétre is. A brit fiatalokon kívül Németországból és Spanyolországból is érkeztek résztvevők – írja a CNA.

A mexikói Eduardo Verastegui

Stephen Wang atya, a fesztivált szervező Youth 2000 csoport lelki vezetője is buzdította a fiatalokat: „A szentség, amelyet itt megtapasztalatos, saját plébániátokon is jelen van. Éljetek meg hiteteket a plébánián, és engedjétek megnyilvánulni mindennapi életetekben!”.

A Youth 2000 csoport célja, hogy visszavezesse az Egyházba a hitüket nem gyakorló tizen- és huszoneveseket. Kizárólag adományokból megvalósuló rendezvényeiken a résztvevők feleleveníthetik a katolikus hittel és az imádsággal kapcsolatos alapvető ismereteiket. A következő fesztivált a walesi Carmarthenben tartják október 30-tól. (MK)

ÜLÉSEZETT A PÜSPÖKI KONFERENCIA

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia szeptember 9-én és 10-én tartotta ősi rendes ülését.

Első nap a testület vendége volt Adolfo Nicolás jezuita generális, aki a magyar rendtartomány alapításának századik évfordulójára érkezett hazánkba. Az előjáró előadásában beszámolt a rendnek az Egyház szolgálatában világszerte végzett munkájáról, külön hangsúlyt fektetve személyes ázsiai tapasztalataira.

A püspöki konferencia hálás szívvel fogadta, hogy XVI. Benedek pápa július 3-án jóváhagyta azt a dekrétumot, amely elismeri a konferencia egykori tagja, Meszlényi Zoltán esztergomi segédpüspök vértanúságát. A főpásztor boldogáavátására október 31-én ünnepi szentmise keretében kerül sor az esztergomi bazilikában.

A Magyar Katolikus Egyház művészeti értékeinek bemutatása, szélesebb körű

megismertetése céljából a püspöki konferencia ez év szeptember 15. és 17. között első alkalommal rendezte meg a Magyar Katolikus Kultúra Napjait. A háromnapos rendezvény során mintegy ötven településen közel száz program segítette az egyházi kultúra gazdságának megismerését: a templomok egész nap nyitva tartottak, az ingyenesen látogatható egyházmegyei gyűjtemények különleges kincseik bemutatásával, tárlatvezetéssel várták az érdeklődőket. A programsorozat országosan a Szent István Társulat új könyvesboltjának megnyitójával vette kezdetét Budapesten.

A testület – korábbi döntésének megfelelően – a Papok éve megünneplésére országos papi találkozózt szervez 2010. április 15-én Esztergomban, amelyre a határon túli magyar lelképásztorokat is várják. Az egynapos találkozó előadójá Raniero Cantalamessa, a Pápai Ház szónoka lesz. □

OROSCH PÜSPÖK LEVELE A FELVIDÉKI MAGYAR HÍVEKHEZ

Szeptember 15-i hatállyal Róbert Bezák érsek, a Nagyszombati Főegyházmege főpásztorja általános helynökké nevezte ki Orosch János püspököt, meghatározott feladatokkal, amelyek egyike a magyar anyanyelvű hívek lelkipásztori gondozása. Ebből az alkalomból a püspök az alábbi levélben szólta a magyar anyanyelvű hívekhez:

„Az Egyházat magyarul *Anyaszent-egyháznak* is nevezzük. Talán egyetlen nyelv sem fejezi ki ilyen találon az Egyház jellegét, mint a magyar nyelv. Az Egyház tehát *anya*. A jó anya pedig minden gyermekéről egyformán gondoskodik. Egyházunk a kezdetektől fogva egyformán karolta fel a különböző nemzeteket és nemzetiségeket. Nincs ez másként ma sem. A mostani feszült nemzetközi helyzetben különösen segíteni akarja azokat, akik kisebbségben élnek. Ezért Mons. Róbert Bezák nagyszombati érsek úr úgy döntött, legyen a főegyházmege magyarjainak olyan püspöke, aki külön oda fog figyelni rájuk és segíteni fogja őket. Szeptember 15-i hatállyal általános helynökké nevezett ki a Nagyszombati Főegyházmege részére a következő

feladatokkal: a katekéták (hitoktatók) irányítása, a lelkiatyák formációja, a karitás, valamint a vegyes területeken élő magyar hívek lelkipásztori gondozása. Örömmre szolgál, hogy az előző évekhez hasonlóan, most már főpásztorunk külön megbízatásával fogok találkozni főegyházmegeünk magyar híveivel és lelkipásztoraival. Papi éveimnek túlnyomó részét magyarok által lakott területen töltöttem, és az ott élő emberek nagyon a szívemhez nőttek. Szeretném ezt mindenkiel éreztetni.

Első lépésként ebben az évben is át szeretném adni a Szent Erzsébet Rózsája Díjat egy olyan személynek, akit a lelkipásztorok ajánlani fognak a jótékony szeretet kiemelkedő gyakorlásáért. Kérem az atyákat, minél előbb jelezzék nekem, ha plébániájuk területén valaki Árpád-házi Szent Erzsébethez hasonlóan éli meg az Egyház karitatív szeretetét, hogy a Szabályzat értelmében kiváltsághassuk azt a személyt, akinek a Szent ünnepén átadhatom majd Szent Erzsébet Rózsáját.

Sok szeretettel adom Főegyházmegeünk összes magyar lelkipásztorára és a hívekre apostoli áldásomat, imáikat kérve.” □

Floridai levél

EGÉSZSÉGÜNKÉRT

A sarasotai Kossuth Klub havi ismeretterjesztő előadásainak előadója áprilisban az ősi gyógymódokat világszerte kutató, elismert természetgyógyász, Bernád Ilona volt. A testi-lelki egészséget minden irányból vizsgáló, helyreállítás, megőrzése érdekében gazdag felvilágosító anyagot tartalmazó Egészségünkért című kétkötetes munkája jeles helyet foglal el a többi publikációja, úti-, szak-könyvei, egyéb írásai sorában. (Jelenleg az Egészségünkért harmadik kötetét dolgozik.)

Az erdélyi színmagyar faluban, a Kis-Küküllő menti Makfalván született kutató/tudós érdeklődését nagyanyja, a híres „gyógyító asszony” keltette fel. Tőle és szüleitől tanulta a népi gyógyászatot. Iskoláit szülőfalujában és Marosvásárhelyen végezte. Az Egészségügyi Líceum, majd az Egészségügyi Főiskola elvégzése után letette a főasszisztens vizsgát. Szülész-nőgyógyász asszisztensnőként dolgozott természetesen, körzeti rendelőkben, vasúti poliklinikán. „Hivatásom, munkám során megértettem, hogy nem elég a fizikai testet gyógyítani, a lelki és szellemi gyógyításra is szükség van. Valamint, hogy a mai gyógyításban, szülészetben nem alkalmazták a sok ezer éves bevált tapasztalatokat.” S mivel azokat működőképesnek, helyesnek tartotta, megtanulta a természetgyógyászatot is. Képesítéseinek hosszú sorából csak néhányat ragadok ki: csontritkulás, fülakupunktúra, gyógynövény-, aroma-, táplálkozásterápia, méregtelenítő kúrák.

Bernád Ilona néprajzi képzéseken is részt vett és a népdal gyűjtőkhöz hasonlóan elindult, hogy kutasza és a felledés elől megmentse az ősi néphagyományokban rejlő kimeríthetetlen kincseket. Míg mára bejárta öt földrész (legalább) negyven államát, kezdetben a Kárpát-medencében és Moldvában gyűjtött a magyar népi egészségkultúrát, táplálkozással, gyógyítással, bábasággal és a gyermekáldással kapcsolatban. Mi magyarok büszkék vagyunk gazdag, színes népköltészetünkre, népművészetünkre... Máltán büszkék lehetünk népi egészségmegőrző- és gyógyómszereinkre is, amelyek a testi bajok orvoslását pszichoterápiás és spirituális eljárásokkal teljesítik ki... A régi gyógyítók is az egész emberre figyeltek. Úgy tartották, hogy ha visszaáll az egész harmóniája, ereje, akkor a beteg rész, szerv is meggyógyul és helyreáll az egészség.

Megkérdezve egy idős nőt a betegség okáról, egyszerű választ kapott: a baj. – És a baj oka? – faggatta tovább. A válasz megint csak egy szó: a bűn. (A testi-lelki egyensúly megbotlása.) Szüntelen imában élt az én nagymamám és él édesanyám is – jegyezi meg Bernád Ilona. Az imával megőrizhetjük lelki egészségünket, erőt meríthetünk a nehézségekhez. Kiemelte továbbá: a gyógyításban kétféle módszercsoportot különböztetnek meg: racionálisat és mágikus (szertartások) gyógymódokat. Leggyakrabban mindkettővel összetettlen gyógyítottak. A magyar nép az élet és egészség védelmében egészségmegőrző rendszert fejlesztett ki. Nagyon fontos tudatosítaniunk, hogy népünk óriási tudás birtokában van. Ezt a tudást kell összegyűjtenünk, feldolgoznunk, elmondanunk, hogy gyermekeink, fiataljaink is megismerjék. Hogy ismerjék gyökereiket. Ami az egészségmegőrző, gyógyító hagyományaink ismerete, áthagyományozása és egészségmegőrző funkciója mellett a nemzet tudat megtartásának is fontos része.

Bitskey Ella, Sarasota

LENGYEL-NÉMET MEGBÉKÉLÉS

A második világháború kirobbanásának 70. évfordulója alkalmából a lengyel és a német püspöki kar a berlini Szent Hedvig-székesegyházban közösen mondott szentmisén emlékezett az egykori eseményekre, amelyek hosszú évtizedekre meghatározták a világ sorsát. A szentbeszédet a német és a lengyel főpapok felváltva mondták. Kazimierz Nycz varsói érsek a háborút az igaz humanizmus csodájának és az egész emberiség katasztrofájának nevezte, majd felszólította az Európában élő nemzeteket a barátság egyre újabb lehetőségeinek keresésére, egyben pedig a béke megőrzésére. Georg Sterzinsky bíboros, Berlin érseke azt emelte ki, hogy a világháború kirobbanására való emlékezés különösen fontos abban a városban, ahol a náci vezetők elhatározták és parancsba adták a szomszédos Lengyelország lerohanását. Wiktor Skworc tarnóvi püspök, a püspöki konferencia német-lengyel összekötő csoportjának lengyel elnöke rámutatott, hogy el-

érkezett az idő a közös munkára a teljes megbékélés érdekében. Skworc püspök szerint a háború megmutatta, mire képesek az emberek, ha Isten megmutatta, a hivatkozási pontjuk lenni. Az összekötő csoport német elnöke, Ludwig Schick bambergi érsek újdonságnak nevezte a német és lengyel katolikusok 1965-ben kezdődött megbékélésének történetében, hogy a politika és az Egyház sok képviselője jött el a megemlékezés misére a berlini székesegyházba. Schick nem titkolta azonban, hogy a nacionalizmus és az irgység vezérelte politika továbbra is fenyegeti a békét. A német-lengyel közlekedési folyamatban először fordult elő, hogy a két ország püspöki kara közösen mondott szentmisén emlékezzen meg a második világháború kirobbanásáról és az ezt követő szörnyűségekről. Horst Köhler német államelnök a lengyel és német püspökök együtt bemutatott szentmiséjét a két ország közti megbékélési folyamat mérőföldjének nevezte, amely bizonyítja a

megbocsátást a múltban elkövetett szörnyű bűnökért. A szentmisén megjelent az Egyesült Államok berlini nagykövete, Phil Murphy is. Lengyelországot szintén nagykövete, Marek Prawda képviselte a Szent Hedvig-székesegyházban. A templomot Nagy Frigyes orosz király megbízásából 1747-től 1773-ig építették a római Pantheon mintájára. Nevét Szilézia védőszentjéről, Szent Hedviről kapta. A világháború előtt és alatt a szászokról többször is ostromozták a náciizmus embertelenségeit. Németország újraegyesítése előtt is ez a templom volt a kettőszort Berlin székesegyháza, és érsekének időről időre megengedték, hogy felkeresse a város nyugati szektoraiban élő híveit is. A háború végén erősen megrongálódott templomot a hatvanas években állították teljesen helyre, és ezt a keletnémet kommunista rendszer az alkotmányban szavatolt vallásszabadság betartásának bizonyítékaként igyekezett beállítani.

Makvári György

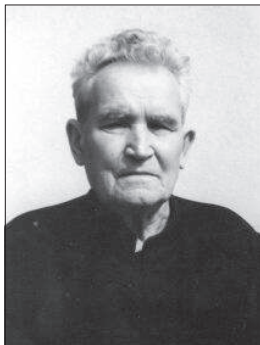
GODÓ MIHÁLY SZOBRA KISIRATOSON

A falu nagy szülőttének, Godó Mihály néhai jezsuita szerzetesnek (1913–1996) állítottak szobrot szeptember 13-án az Arad megyei Kisiratoson.

A bronzszobor Kocsis Rudolf aradi művész alkotása. A mellszoborra gyűjtést szerveztek azokban az egyházközségekben, amelyekben Godó Mihály szolgált, vagy lelkigyakorlatot, nagymissziót tartott. Az avatáson megemlékező beszédet mondott Balczó András magyar olimpiai bajnok veterán öttusázó, köszönetet mondott a jezsuita szerzetes még élő testvére, Godó András, Almási Vince kisiratosi polgármester és Zilahy András plébános.

A szobrot megszentelő András Imre jezsuita szerzetes, a bécsi Egyházsociológiai Intézet igazgatója hangsúlyozta, hogy Godó atya egyáltalán nem várt elismerést, főleg szobrot nem. „Azt mondta: egy jezsuita akkor boldog, hogyha az út szélén, összeesve a szolgálatban, személytelenül, névtelenül adja a lelkét Istennek. Ami őt igazán foglalkoztatta: a Magyar Egyház

sorsa. Sikerült megakadályoznia, hogy Erdélyben is elinduljon ugyanaz a békekapcsolat, ami Magyarországon” – mondta András Imre.

P. Godó Mihály SJ (1913–1996)

Godó Mihály 18 évet töltött a Ceaucescu-diktatúra legsötétebb börtöneiben, ebből nyolc évet maradványában, de hitét és elszántságát ez sem törte meg. „Hazudnék, ha azt mondanám, hogy az egy percig is szomorú lettem volna” – idézte önéletrajzában tett vallomását Szilvágyi Zsolt, a Temesvári Római Katolikus Megyei püspökség általános helynöke. Börtöntársainak vitte el Krisztus fényét, és amikor harmad-

szor is bezárták, azt kérte, maradjon élete végéig börtönlelkész. „Aldozatok révén születnek a nagy dolgok” – mondta Godó Mihály.

Mi volt Godó Mihály „bűne” a hatalom szemében? Az, hogy megakadályozta Erdélyben, Romániában a Katolikus Egyház behódolását a kommunista diktatúrának és az államnak – fejtette ki Szilvágyi Zsolt. Márton Áron püspök egyik munkatársa volt, és a békepádság ellen küzdők egyik vezéralakja. Neki köszönhetjük, hogy az Egyház Erdélyben megőrizte függetlenségét. Rendkívüli jellem, nagyon gerinces ember volt.

Üzenete az, hogy első sorban a lelkiismeretünkben megszólló Jóistenre hallgassunk, maradjunk hűségesek az Egyházhoz, népünkhöz, értékeinkhez és nem utolsó sorban önmagunkhoz. Hogyha Godó atya munkásságát és életpályáját jellemezni szeretnénk egy szóban, azt mondhatnánk: hűség – hangsúlyozta a Temesvári Római Katolikus Megyei püspökség általános helynöke. □

KÖNNYEN, GYORSAN MAGYARUL...

Szeptember elején levelet hozott a posta. Egy olasz-svájc lány írta csinos gyönyörű betűkkel. Chiara Solari a neve s a milánói konzervatórium hegedűszakos növendéke.

Bizalmasan és megható őszinteséggel elmondta, hogy Európa iskolái, zenekarai tele vannak magyar fiatalokkal, akiket élénk-szerűk és állandó jövedelmük miatt annyira megszeretett, hogy nyelvüket is elsajátítaná. (Ki tudja, melyik ifjú titán hódította meg a szívet? De számomra ez esetben nem a „cél”, hanem az „eszköz” a lényeg!)

Noha nem vagyok nyelvtanár (fiatal éveimet a föld mélyének a tanulmányozására fordítottam), elvállaltam az oktatást. Nemzeti büszkeségemmel hízgeltem a lelkes érdeklődés, és izgalmas szellemi-lelki kalandot szimatoltam a tanításban. Aki szereti a nyelvet, az szívesen foglalkozik „játszik” vele. Idegen anygba plántálni a sajátos magyar gondolkodás- és kifejezésmodort – csábító feladat.

Első dolgom volt előkeresni a francia férjem számára valamikor Magyarországról hozott nyelvkönyvet (István Lelkes: Manuel de hongrois. Tankönyvkivadás, Budapest, 1967). 800 oldalas, szörke kötet. Pusztá ránézésre is alaposan lelohasztja a vállalkozó kedvet. Ami pedig a módszert illeti, nehéz, körülményes, nem beszélve az annak idején kötelező, együgyű politikai frázisokról: „Milyen közvéleményes Csehszlovákia? Szocialista közvéleményes. Hány Németország van? Kettő. Milyen ország a Német Szövetségi Köztársaság? Kapitalista ország”. Stb., stb.

No, ebből elég! – gondoltam, s elvettem a nápolyi egyetem professzorának, Tóth Lászlónak „Grammatica teorico-practica della lingua ungherese” című, több kiadásban megjelent kötetét. Nagy segítségemre volt, mert kitűnő nyelvtani leírásokat és didaktikai ütemeket tartalmaz, de olvasnivaló (olvasásra érdemes) szöveg jóformán semmi.

Maradtak, mint minden esetben, az élet nagy és kis dolgainak a megoldásában – a költők!

Magam készítem a nyelvleckéket. Ne kiülök és minden alkalommal nagyon jól elszórazokom velük.

Olasz tanítványom (nyilván zenei halálása segített ebben) szépen, pontosan ejti ki a magyar szavakat:

„Bóbíta, Bóbíta táncol,
Körben az anyagok ülnek,
Béka-hadak fivóláznak
Sáska-hadak hegedülnek.”

De nemcsak nyelvet tanulunk, hanem magyarságszeretlet is. Rajzoljuk a népi himnuszok alpmotívumait, s Chiara már kezdi megkülönböztetni: ez a párna matyó, ez pedig kalocsai.

Aztán következnek a népdalok: „A csitári hegyek alatt régen leeseet a hó...” A történelem keretében pedig Attiláról, Árpádról, Szent Istvánról, az „igazságos Mátyásról”, s végül arról, a szinte följaghatatlan igazságtalanságról beszélünk, ami hazánkmal Trianonban történt. (Az idegenek mindig megdöbbennek a térkép látán, s valami olyasmit hebegnek, hogy „ez nem tudtam, nem is gondoltam...”) Dehát, mi végül mindent tréfával ütünk el: „Tragédiának nézted? Nézd legott komédiának s mulattatni fog” – élcelődik az Ember tragédiájában Mefiszto.

Isméri, ismerheti-e a magyar sorsot (és lelket) az, aki a pesti vicekből nem kap izelítőt? S létezik-e alkalmasabb szó a hétköznapi beszéd gyakorlatására, mint a vice? Arisztid és Tasziló, Kohn és Grün, a szemfüles Mörkica vagy a rendőrök, akik „azért járnak kettesével, mert az egyik irni tud, a másik olvasni”.

Vajon, meddig fog tartani a nagy buzgalom? Addig, amíg a hűséges szerelem („mindenki emlegeti, de még senki sem látta”) Vagy...?

(Folytatás a 6. oldalon)

PÜNKÖSDVÁRÓ EURÓPA SZEGEDEN

A Pünkösdváró Európa elnevezésű Kárpát-medencei Ökumenikus Nagytalálkozóra augusztus 30-án került sor a szegedi székesegyházban. Sok ezer ember követte figyelemmel az eseményt a helyszínen és a Duna TV élő közvetítésében. Az esemény békés, imádságos légkörű találkozót, egyben határozott kiállást volt a szlovákiai nyelvtörvénnyel szemben.

A rendezvény előtt Kiss-Rigó László megyéspüspök mutatott be szentmisét, amelyen Pápai Lajos győri megyéspüspök mondott szentbeszédet. Ezt követően az Ökumenikus Nagytalálkozón a testvéregyházak képviselői és politikusok szólaltak fel.

A sokféle hovatartozású jelenlévők – prominens vezető személyek és az ügyet támogató hívek – nagy száma hangsúlyozta az eseményt üzenetét, mellyel nemzetiség-től, vallástól és kultúrától függetlenül minden jó szándékú ember egyetértett: alapvető emberi jogunk, hogy anyanyelvünket használhassuk szülőföldünkön életünk minden területén anélkül, hogy büntetések Damoklész-kardjától kellene tartanunk.

Joggal követeli a magyarság az Európai Uniótól, hogy ne két ország ügyeként kezelje ezt a problémát, hanem saját értékrendje alapján határozottan lépjen fel a szlovákiai törvény kapcsán. Ezt a gondolatot Bernd Posselt bajor származású EP-képviselő, a téma alapos ismerője is hangsúlyozta.

Az eseményen részt vettek testvéregyházak, civil szervezetek, magyarokat képviselő szervezetek, politikusok a Kárpát-medence minden tájáról. A vendégeket Kiss-Rigó László, mint az eseménynek otthont adó egyházmegye püspöke előadta, Csongrád megye közgyűlése részéről pedig Magyar Anna elnök asszony üdvözölte a jelenlévőket.

Beszédet mondott a főszervező, Tökés László európai parlamenti képviselő mellett Csáky Pál, a Magyar Koalíció Pártjának elnöke, Schmitt Pál, az Európai Parlament alelnöke, Surján László és Bernd Posselt EP-képviselők. Bábel Balázs érsek, Fazekas László és Bogárdi Szabó István református püspökök Szlovákiából, illetve a Dunamelléki Egyházkerületből, továbbá Gáncs Péter evangélikus, Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök és Mészáros Kálmán, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke.

Vendégként megtisztelte jelenlétével az eseményt számos egyházi méltóság, szerzetesrendek tagjai, civil szervezetek képviselői a Kárpát-medence minden tájáról, politikusok, közéleti szereplők. Jelen volt többek között Pápai Lajos győ-

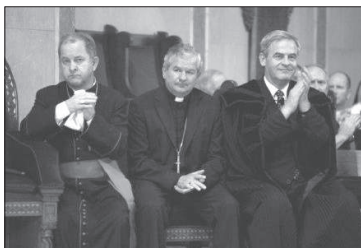
ri püspök, Spányi Antal székesfehérvári püspök, Szájer József EP-képviselő, Deutsch Tamás képviselő, Becsey Zsolt EP-képviselő, Mécs László a Kárpát-medencei Autonómia Tanács titkára és sokan mások.

A Pünkösdváró Európa elnevezés azt jelzi, – mondta Tökés László –, hogy várjuk kontinensünk pünkösdjét, amikor minden ember a maga nyelvén hallgathatja Isten Igéjét, mint ahogy az a Szentlélek kiadásakor történt az Apostolok Cselekedeteiben leírtak (2,6) tanúsága szerint.

A találkozó záróakkordjaként ismertették az összegyűlt állásfoglalását, amely II. János Pál pápa máig időszerű, 1996-ban elhangzott gondolatát idézi: „Magyarország bizalommal tekint Európára, mint arra a nagy közös otthonra, amelyben minden népek ki kell tudnia fejeznie azt a sajátos gazdagságot, amely őt jellemzi”. Nyelvünk is kincs, mely gazdagítja a kontinens kultúráját, az anyanyelvhasználat pedig alapvető jogunk, ezért is fel kell emelni szavunkat, ha – bármely nemzeti kisebbséget! – az a jogtalanság ér, hogy nyelvhasználatában tudatosan korlátozni akarják, mint teszi azt a szlovák nyelvtörvény.

Az est ékessége volt Nysztor Ilona énekesnő előadásában egy csángó dal: Szent István éneke, Gyimesi Kálmán operaelekes előadásában a Hazám, hazám ária Erkel Ferenc Bánk bán című operájából, valamint Ábrányi Emil Magyar nyelv című verse a nagyváradi színész, Péterffy Lajos előadásában. A találkozó után a Dóm téren a résztvevők megkoszorúzták a Vörösmarty-, Kölcsey- és Kazinczy-emlékműveket.

Bartucz Katalin/MK

Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök és Tökés László református püspök, EP-képviselő

Verseim egyik legegyszerűbb olvasója és terjesztője egy fiatal német kultúrternőnk, aki egy évet tartózkodott a Dunántúlon.

Ezt írja:

„Én, bár nem vagyok magyar, kicsit erdeklődöm a magyar irodalom iránt. Gondolom, a magyar nyelv szépségében nagyon alkalmas a versművészetre – s lehet, hogy ez is egy bizonyos képesség az elvonás fátyla mögött világosabban mondani a dolgokat, hozzájárul ahhoz, hogy a magyar irodalomban főleg a költészet nagy virággá fejlődött. Hát csak remélem, hogy a külföldön élő magyar írók nem fognak kiábrándulni abban az érzésben, hogy csak kevesen hallják a szavaikat. Vajon nem az is már boldogít-e egy bizonyos fokig, hogy a maga és más ember lelkéből kimondta, amit mások nem tudtak volna külsőre fordítani? Továbbá is termékeny munkát kívánok, és szívvel üdvözlötet küldök, Bernd Gözl.”

S itt eszembe jut az a bibliai vacsora, ahol a meghívottak helyébe a hivatalnok, az utcáról sebtében betelelték őket az asztalokhoz, és fogyasztották el az ünnepi fogásokat, mert... „sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak”.

Saáry Éva

„MEGALKUVÁS NÉLKÜL...”

„Isten mindenkinek csak egy életet adott, s arra kell vigyáznia, abból kell valami szépet kihoznia, valami szép példát megmutatnia...” (Jakab Antal)

Idén ünnepelte a Gyulafehérvári Főegyházmegye alapításának ezredik évfordulóját. Ez alkalomból egymást érték a különböző megemlékezések, rendezvények, ünnepségek, így akarván felejtethetlenné tenni ezt a nem mindennapi eseményt.

Külön színfoltja volt a jubileumnak, hogy ugyancsak az idén ünnepünk szerte a főegyházmegyében az utolsó megyéspüspök, Jakab Antal születésének 100. évfordulóját is. Jakab Antal Kilyénfalván született 1909. március 13-án. Tanulmányait a gyulafehérvári papnevelőben végezte. 1934. június 29-én szentelte pappá gróf Majláth Gusztáv Károly püspök. Előbb Gyergyóditróban, majd Gyulafehérváron, végül Kolozsváron volt káplán. A római tanulmányi évek után, 1942-ben Kolozsvárra került, innen Gyergyószentmiklósról, aztán ismét Kolozsvárra. Innen 1946-ban Gyulafehérvárra helyezték tanárnak és vicerekornak. Itt érte a kommunista hatalomátvétel, és – mint titkos ordináriust – itt is süjtött, amikor 1951. augusztus 24-én letartóztatták, majd 13 évre börtönbe zárták. 1972-ben – Isten Szolgája, Márton Áron jelöltjeként – VI. Pál pápa segédpüspökké szentelte őt Rómában. Miután Áron püspök 1980-ban meghalt, ő vette át az egyházmegye irányítását. 1990. március 14-én vonult vissza. 1993. május 5-én halt meg. A gyulafehérvári székesegyház kriptájában nyugszik nagy példaképe, Márton Áron püspök mellett.

Jakab Antal püspök nagy ember volt. A nagy emberekre jellemző biztonsággal az egyszer igaznak megismert útról soha nem tért le. Nem alkudott meg se önmagával, se a korszakkal, se a hatalommal. A nagy emberekre jellemző altruizmussal saját érdekeit mindig alárendelte a közjóknak. Rá is jellemzőek Széchenyi sorai: „Csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzetet hordoz szívében”. A nagy emberekre jellemző éleslátással örök távlatokban gondolkodott. Szavai és tettei nem számító politikából, nem önos érdekéből, nem is az érzelmeik hullámszámából fakadtak, hanem az örök távlatok keresésének szent kényszeréből.

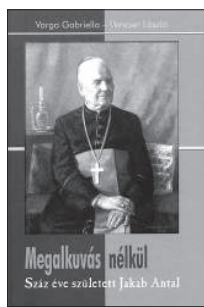
Nagy emberhez méltó volt a róla szóló ünnepségek legelsőbbike is. Ez 2009. március 12-e és 15-e között zajlott szü-

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

Gyémántlakodalmom

Id. Kengyel Károly (sz. 1926. augusztus 27., Budapest) és Sebián Erzsébet (sz. 1930. május 3., Kóspallag, Magyarország) 2009. június 12-én ünnepelték gyémántlakodalmukat. Kengyelék ezeltől 60 évvel, 1949. június 12-én esküdtek egymásnak örök hűséget Budapesten, a terézvárosi templomban Földes József atya előtt. Isten házasságukat 9 gyermekkel, 9 unokával és 1 dédunokával áldotta meg, akik szinte teljes számban jelen voltak a nagy eseményen. A megemlékező szentmise Heilbronn-Horkheimban volt, 2009. június 28-án, 15.00 órakor. A szentmisén azért imádkoztunk, hogy Isten tartsa meg még őket erőben, egészségekben, mások épülésére és példájára, illetve a Kengyel család gyermekei, unokái és dédunokája nagy örömeire.

Tempfli Imre

lőfalujában a budapesti Határtaul Alapítvány, két vezetőjével, Varga Gabriellával és Vencser Lászlóval az élen, a gyergyócsomafalvi Borsos Miklós Művészetért Alapítvány, a Kilyénfalvi Római Katolikus Plébánia és Gyergyóújfalui Község Önkormányzata volt. A megemlékezés sajtókonferenciával vette kezdetét, majd március 13-án ünnepi szentmisével folytatódott

a római katolikus templomban. A templomkertben leleplezték a nagy püspök mellszobrát. Délután a kilyénfalvi Kultúrotthonban megnyitották a Jakab Antal Emlékkiállítását, este pedig bemutatták a Jakab püspök életéről szóló könyvet: *Megalkuvás nélkül. Száz éve született Jakab Antal* címmel.

A jelenlévők és a könyvvel azóta megismerkedők tanúsítják: nagyszerű munkát tartanak a kezükben. Mert nem egy szokványos életrajz, amely Jakab Antal életútját követi végig a születésétől a haláláig, hanem minden során átsüt a felismerés: *minden emberélet szentség, rajta keresztül Isten üzen nekünk valami istenit!* Különösen tetten érhető ez az élet egységéről és felelősségéről szóló fenntölt gondolat a fejezetek elején található és gondosan kiválogatott Jakab Antal-idézetekben, valamint a melegen megrajzolt életrajzi részletekben. Nagyszerűen csinálta ezt a könyv sikeres szerzőpárosa. Nem csoda, hisz az újságíró Varga Gabriella Jakab Antal unokahúga. A könyv másik szerzője, Vencser László pedig hosszú évekig a nagy püspök szoros munkatársai közé tartozott.

Színese, ugyanakkor horizonttágítóvá teszi a könyvet a kortársak megszólaltatása, akik közül mindegyiknek van valami egyéni és megélt története Jakab Antallal kapcsolatban. Vallomásaikból kiderül, hogy öket is megérintette ezzel a nagy Emberrel és Főpásztorral való találkozás, és – kimondatlanul – ők is igenlik életmottóját: „Isten mindenkinek csak egy életet adott, s arra kell vigyáznia, abból kell valami szépet kihoznia, valami szép példát megmutatnia...”

Megnyugtató olvasni azt, hogy a Jakab Antal püspök emlékét őrzők és idézők munkássága nyomán ez a „szép és példás” emberélet nem megy feledésbe.

A könyv hiteles hangja és magával ragadó stílusa azt eredményezte, hogy aki kézbe veszi, annak az érzése, hogy egy szüszra ki kell olvasnia azt. A budapesti Kairosz Kiadó nemcsak ezt szolgálta, hogy 2009-ben kiadta ezt a könyvet. Jó olvasást!

Tempfli Imre
stuttgarti magyar lelkes

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként	0,10 EUR
„Jelige” - postaköltség	5,00EUR
Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként	0,20EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40EUR
Egyszeri, 1 „pontos” keret	10,00 EUR

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.

Külön kívánásokat esetenként árazunk.

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egynégy évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Hirdetéseket csak a hirdetésíró bevezetése után közzétehetünk! A hirdetések bevezetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig! A hirdetések szövegét, stílusát és szerkesztését nem felel!

KÖNNYEN...

(Folytatás az 5. oldalról)

Öreg tanárom, Hiesz Imre, aki valamikor a pártizsi katonai akadémián oktatót magyar nyelvet, mesélte, hogy tanítványai kitartottak mellette – egészen a műveltető igéig. Akkor azonban kerekelt oldott valamennyi. Mert hogyan lehet megtanulni egy olyan nyelvet, melyben még az ilyen szószörnyetegek is helynévalók: kerékebe törni, kerékebe törteni, kerékebe törtenetni...

Szerencsére, akadnak biztató példák, jelek.

Már 5 éve jár hozzám egy lengyel eredetű, de német egyetemen végzett biológus, Astrid Responde-Meissner. Erdedileg csak néhány szót akart elsajátítani, hogy a barátait levelezhesse, de aztán beleszeretett a nyelvbe. Hobbiból foglalkozik vele, s nem mulasztana el egy órát sem. Persze ahhoz, hogy beszélni tudjon, magyar környezetben kellene élnie. (Mint kiderült, lengyel férje a háború idején menekülteként került Budapestre, s ott végezte az iskolát...)

HÍREK – ESEMÉNYEK

Ötszázhetvenöt éve született a szlavóniai Csezmicén Janus Pannonius, az első kiemelkedő magyar lírikus, a hazai latin nyelvű humanista költészet megteremtője. Egyes források szerint Csezmiczei Jánosnak hívták, és tehetősebb horvát kismemesi családból származott. Ezúttal 14 új taggal bővült a főleg jótékonyaságra szakosodott rend. VA

Ruppert József kitüntetése

Rómában, a Magyar Köztársaság Szentszéki Nagykövetségén Súlyom László köztársasági elnök megbízásából Balassa János, hazánk szentszéki nagykövete a Magyar Köztársasági Arany Erdemkeresztet nyújtotta át Ruppert József piarista atyának szeptember 10-én.

Köszöntőjében a nagykövet hangsúlyozta, hogy a magas kitüntetéssel Ruppert József több évtizedes munkáját ismerték el, hiszen közismert – hangsúlyozta –, hogy számos feladatot lát el magas színvonalon, lelkesen és ember-ségesen: rendszeresen szentmiséket tart a firenzei magyarok körében, összefogja az ottani magyar kolóniát, a római Szent István Alapítvány elnökeként gondozza és munködíti a Szent István Házat, a piarista rend generálásának közép-európai és olaszországi asszisztenseként pedig az elmúlt évtizedekben öregbítette Magyarország jó hírét. □

Köszöntőjében a nagykövet hangsúlyozta, hogy a magas kitüntetéssel Ruppert József több évtizedes munkáját ismerték el, hiszen közismert – hangsúlyozta –, hogy számos feladatot lát el magas színvonalon, lelkesen és ember-ségesen: rendszeresen szentmiséket tart a firenzei magyarok körében, összefogja az ottani magyar kolóniát, a római Szent István Alapítvány elnökeként gondozza és munködíti a Szent István Házat, a piarista rend generálásának közép-európai és olaszországi asszisztenseként pedig az elmúlt évtizedekben öregbítette Magyarország jó hírét. □

Köszöntőjében a nagykövet hangsúlyozta, hogy a magas kitüntetéssel Ruppert József több évtizedes munkáját ismerték el, hiszen közismert – hangsúlyozta –, hogy számos feladatot lát el magas színvonalon, lelkesen és ember-ségesen: rendszeresen szentmiséket tart a firenzei magyarok körében, összefogja az ottani magyar kolóniát, a római Szent István Alapítvány elnökeként gondozza és munködíti a Szent István Házat, a piarista rend generálásának közép-európai és olaszországi asszisztenseként pedig az elmúlt évtizedekben öregbítette Magyarország jó hírét. □

Köszöntőjében a nagykövet hangsúlyozta, hogy a magas kitüntetéssel Ruppert József több évtizedes munkáját ismerték el, hiszen közismert – hangsúlyozta –, hogy számos feladatot lát el magas színvonalon, lelkesen és ember-ségesen: rendszeresen szentmiséket tart a firenzei magyarok körében, összefogja az ottani magyar kolóniát, a római Szent István Alapítvány elnökeként gondozza és munködíti a Szent István Házat, a piarista rend generálásának közép-európai és olaszországi asszisztenseként pedig az elmúlt évtizedekben öregbítette Magyarország jó hírét. □

SZÁJRÓL SZÁJRA

Akinek már a neve is irodalom volt

Ósi nemességére büszke édesapa gyermeke volt a nagyváradi fiatalúr, aki családjának, de főleg annak fejének akaratával szembeszállva, a papáság helyett a mérnöki pályát választotta. Ezt már a családi tanács is elfogadta, hiszen a sok minden iránt érdeklődő fiatalember matematikából mindig igen jó eredményt ért el a középiskolában. Széchenyi István is segítette a nemesség sorai-ban a mérnöki hivatást népszerűsítő nézeteivel, József nádor pedig a mérnöki képzést adó műegyetem alapításával. Így lett az 1830-as években az ifjú Szathmáry József a budai Duna-parton álló műegyetem hallgatója és rövidesen szorgalmas látogatója a színháznak, barátja az ott foglalkoztatottaknak. A jó külsejű, kellemes énekhanggal megáldott és kitűnő táncos, aki egyetemi tanulmányai során rajzolni is megtanult, nemcsak a vendégtársulatoknak, hanem a készülő állandó színház embereinek is fel-tűnt. Foglalkoztatni kezdte. Eleinte csak a kórusok, majd később kisebb szerepek adtak lehetőséget a színpadra lépéshez. Ott is hagyta a műegyetemet, és megírta szüleinek Nagyváradra, hogy ő pedig színész lesz. Édesapja – a maradi szellemű, a nemzeti családra oly büszke úr – éktelen haragra gerjedt, és fiát ünnepelesen kitagadta. Megtiltotta, hogy használja családja tisztességet, amelyre csak szégyent hozott. A születőtől kapott keresztnévét is visszavette tőle, azt sem viselhette többé. Mit tehetett Szathmáry József ezek után? Nagy szomorúan elment Fáy András-hoz a Bélykei-ház című regény – az akkori magyar társadalmat megrajzoló munká – valamint az állandó magyar színház létrejöttéhez hozzásegítő értekezés, tanulmány szerzőjéhez. Neki és a nála lévő Döbrentei Gábor írónak a következő szavakkal válaszolt helyzetét:

– Bátyám uraimék, egy nevezett ember áll előttetek! Ti adjatok a színházak és drámák szellemében új nevet neki.

Fáy András találta ki ennek a névadásnak a módját, és ez készítet engem az „akinek már a neve is irodalom volt” cím választásához. Ugyanis Fáy a nevezett ifjút odaállította a könyvszekrényre

el, háttal a könyvsoroknak, és biztatta, nyúljon hátra, és vegyen ki egy könyvet találmánra a tömött székényből. Ez meg is történt, és Fáy a könyvet kinyitva olvasta a címet: Regék, a szerzője pedig Kisfaludy Sándor, majd felütötte valahol, és ott a Szilgiget című elbeszélő költemény állt. Ezzel megtalálta a vezetéknevet: Szilgiget. Következett a második könyv hasonló módon történt kihúzása. Ez Walter Scott egyik angol nyelvű regénye volt, és a szövegben elsőnek megjelent név az Edward volt. Ezzel a keresztnév is eldőlt. Az Eduárd név csak a negyvenes évek idegen neveket megmagyarosító mozgal-mában változott a színházterületen is használt Ede formájára. Akkor lett Ferdinándból Nándor, a Rudolfból Rezső, a Kornélból gyakran Soma. Ugyancsak akkor lettek Győzők a Viktorok is, és jellehet a két név azonos, ma mindkét formája elterjedt.

Szilgigeti Ede – most iron le kis történetemben először az irodalom- és színház-történetben halhatatlanná vált nevet – nem volt sikeres mint színész. Kiderült viszont, hogy remek szervező, és nyelvtudása miatt szorgalmas fordítója a francia, angol vígjátékoknak, sőt latinból az ókoriaknak is. Sajtát darabjainak száma 114! Drámák, történelmi tárgyúak csak-úgy, mint tragédiák, de sok bohózat is. Az akkoriban divatos Volksstück-ök példájára megalkotta a magyar *népszínművet*, ezek közül talán A szökött katona és A csikós a legkiemelkedőbbek. De meg kell említeni a két legsikeresebb vígjátékát is: a Liliomfit és a Fenn az erenyő, nincsen kas-t. Miután gyakran maga írta a népszínműveiben előforduló be-tétdalok szövegét is, elmondhatjuk, hogy a népi hangú költészetnek is első meste-rei közé tartozott. A színház mindenes volt. 1837-ben szerződtette a Nemzeti Színház, és ettől kezdve volt színész, rendező, titkárság, dramaturg, majd 1873-tól ideiglenes, 1875-től végleges igazgató. Sokat lehetne még írni, mondani Szilgigeti Ederől – talán illene is! –, de mint gyakran mondtam: ez már egy másik történet...

Közreadta: Ramsay Győző

SZENT ISTVÁN-ÜNNEPSÉG BÉCSBEN

Hagyomány, hogy első szent királyunkról a Bécsi Magyar Katolikus Egy-házközség minden év augusztus utolsó szombatján emlékezik meg. Idén, húsz évvel a határnyitás és a berlini fal leomlása után a Szent István-ünnepség augusztus 29-én, szombaton került megrendezésre.

A bécsi Szent István-dómban az ünnepi szentmisét Német László SVD, nagybecs-kereki püspök úr mutatta be. Prédikációjában a püspök úr kiemelte, hogy Szent István ezer évvel ezelőtt sziklára helyezte Magyarországot és a magyar nemzet alap-jait, és azok még ma is állnak. Első szent királyunk tíka abban állt elsősorban, hogy „Istenre épített és a nevelésre helyezte a hangsúlyt a királyi udvarában, saját családjában és zsenge királyságában... Belá-ta, hogy az akkori Magyarország missziós terület, ahol Isten meg nem eléggé vagy egyáltalában nem ismerik. Megértette: azért, hogy sikeres legyen a missziós munkája, először neki kell szent életet folytatnia, felölelnie magára az új embert, levet-nie a régi szokásokat, amelyek annyira jellemzőek voltak a magyar törzsekre. Másodszor, szent családból származó feleség választott magának, a bajor császárok családjából, Boldog Gizellát, akinek halála 950. évfordulóját ünnepeltük az idén. Gizella testvérbátyját, II. Henrik császárt az Egyház ugyancsak szentté avatta.”

Püspök úr beszédében hangsúlyozta, hogy a „nevelés több, mint információk to-vábbadása”. Nemcsak anyanyelvünkét, ha-nem egész magyar kultúránkat kell gyer-mekeinknek továbbadnunk. S mindez úgy, hogy miközben megismerik sajátjukat, megtanulják a másikat is tisztelni. „Egység a sokszínűségben. Ez is hozzátartozott István nevelési politikájához. Nyitottság más-sokra... De keményen kiállni a saját érteke-im mellett, a saját identitásom mellett... Ezt is csak neveléssel lehet elérni. És akkor hi-ba próbálkoznak újabb és újabb nyelvtörv-nyeket hozni, azok sem tudják gúzsba kötni szabadságunkat, magyar kultúránkat. Szent-beszéde végén püspök úr figyelmeztetett: „István sziklára épített. Több mint ezer éve létezik az ország, amelyet ő alapított, senki és semmi sem tudott minket innét eltörölni. Sem ellenség, sem jó barát, sem inség, sem tatár, sem szovjet, sem más. Csak mi ma-gunk tudjuk önmagunkat elpusztítani, ha nem vigyázunk az istváni örökségre. O szik-lára épített, a mi feladatunk ezt az alapot megőrizni és továbbadni”.

A szentmisére ezer-ezeröt százhar-ékezték Bécs szívébe. A delutáni Dóm tér-t, illetve az érseki palotában lévő magyar nép-tánc- és népének-bemutatóra számos felvi-déki, magyarországi, erdélyi és ausztriai együttes jött el, hogy bemutassa tudását a bécsi közönségnek. **BMKE**

MÁRIÁS PAPI...

(Folytatás az 1. oldalról)

egyszerű pásztorok, vagy megfáradt öreg-ember agg Simeon, vagy a tizenkét éves Jézus mondta neki. Az imádság a pap szá-mára a bensőséges kapcsolat az Istennel, lelkének lélegzétvetele. Nemcsak önma-gáért kell imádkoznia, hanem mindzso-kért, akiknek szolgálatára szentelték fel. A régi időkben így is hívták a papot, az az ember, aki sokat imádkozik a népért. A pa-pi szolozsma mindig a népért felajánlott imádság is. Sajnos sokszor hallunk papi hitlenségekről, szolgálatelhagyásokról, ennek hátterében mindig az áll, hogy elha-nyagolta a pap a mély imaéletet. De gya-r-lóságai-ban is éppen az imádság által tud új-ra az Úr szolgálatába állni. Az Úr szolgálá-tát a szentmise után a tevékeny lelkipász-tor munkában fejezhetjük ki. Szűz Mária önmagát az Úr szolgálóleányának nevezte. Élete a ketrányú szolgálatteljesítés volt, Isten üdvözítő művébe állt azáltal, hogy elvál-ta, hogy Jézus anyja legyen, ugyanakkor a körülötte lévő embereknek a gondjaira is odafigyelt: idős rokonára, Erzsébetre, Jézus körül élő emberekre, de még a kánai menyegző megszorult násznépére is.

Milyen legyen a pap szolgálata abban a világban, ahol csak szolgáltatások vannak már? Ennek a szolgálatnak a szeretet és figyelmesség az egyik jellemzője, a mindig elérhetőség. Az idők jeleinek a felismerése a technika vívmányainak az okos használata-t is jelenti. A médiák általi igei hirdetés naprakészége, a mindenkori elérhetőség pedig akár mobiltelefon által – ami nagy teherterét is lehet –, de az állandó készenlélet is mutatja testvéreink szolgálatára. A szolgálata szelleme nélkül nem vagyunk jó pász-torok, hanem csak béresek. Marcell Mihály papnevelő tanár és pedagógia-profeszor monddta növekedésüknek: „Reggel, amikor felébredek, úgy kezdem a napomat, hogy a feszületre tekintem így fohászkodom: szolgálatare tekintem”. Nagyboldogasz-szony ünnepe a magyarságnak azért is ked-ves, mert egy ilyen alkalommal jött az első hithirdetők egyike Magyarországra, Szent Gellért, Szent István királyhoz Székesfe-hérvárra, és a szent király megkérte, hogy szolgáljon az akkori magyarokhoz. Ő a Napbaültözött asszony dicsőségét zengete. Ugyancsak Nagyboldogasszony napján történt, hogy az élete végét érő Szent Ist-

ván király följárlotta koronáját a Boldog-ságos Szűznek, és vele együtt magyar né-pét. Mindenképpen a magyarság szolgálá-tát is jelenti a mi Szűz Mária-tiszteletünk. Úgy is hívják országunkat: Regnum Maria-num – Mária országa.

Mit jelent ma a magyarság szolgálata? Először is mindig megvalósíthatóan a szép magyar nyelv használatát és ápolását az igei hirdetésben és a tanításban. A nemzet történelmének ismeretét. A nemzeti értékek megbecsülését és átadását. A művészi érte-kek őrzését és továbbfejlesztését és a kö-zösség összetartását. Külföldön is ott ma-radnak meg a magyarok magyarnak, ahol még vannak lelkipásztorai. Hogyan tart-suk össze a közösséget? Szent Ágoston monddta a híveknél: értékek vagyok püs-pök, veletek vagyok hívó. Ez ma is időszerű a lelkipásztori munkában a hívekkel együtt élni, együtt élő lelkiélettel. Szűz Mária megénekelte, hogy Isten hatalmas dolgokat tett a kicsinyekkel, azaz a szegényekkel. Ma, amikor nagyon sok ember munkanél-küli, családok nehéz helyzetben élnek, csa-ládokat kilakoltatnak, a szegények oldalára kell állnunk, egyszerű életvitellel, karitatív lelkiélettel, ahol tudunk, segítségünk. Semmiféle költséges hobbink nem hódolhatunk, szvenvedélyünk legyen a hivatásunk.

Az ünnep a végső célra is irányítja a fi-gyelmünket. Hiszen Szűz Mária mennybe-vetele a keresztény ember végső célját is mutatja. Szent Pál apostol azt írta a filippi híveknek: szeretnék elköltözni, hogy Krisz-tussal legyen, de hogy értéket életben ma-radjak, arra nagyobb szükség van (Fil 1.25). Ebben a feszültségben kell a papi életet le-élni. Teljes erőfeszítéssel végezni lelkipász-tori munkánkat, hogy földi életünk is jobb legyen, ugyanakkor az üdvösségre irányult tekintettel vezetni a ránk bízottakat az Úr felé. Ebben is jó példával kell elől járnunk. Az emberek számára nagyon morbidnak tűnik, hogy fiatal papoktól is kérjük, hogy írják meg végrendeletüket, még akkor is, ha semmiféle ingatlanról vagy ingóságokról nem kell rendelkezniük. Ez a készenlétiünk mutatja. Nem a halálra, hanem a halhatatlanságra. Próhászka Ottokár végrendeletében írta: örömmel halok meg, mert remélem, hogy Krisztus dicsőséges arcába néz-hetek. Minden papnak így kellene szemlélni az üdvösséget. Remélem, Krisztus arcá-ba nézhetek, és a szentek élén a mennybe felvett Szűz Máriát, a Napbaültözött asszonyt is köszönhetem. Amen! □

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefon-számát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>.

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com. Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove; www.magyar-katolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécsújhegy (Familien-Kirche) 17:00-kor; Bécs, vasárnaponként 11:00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bnke@katolikus.at; <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1/317 3636.

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Keresztfalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9:00-10:15-ig, vasárnaponként 10:15-ig.

Graz: Ugrai Mihály gondnok, Tel.: 0043-316/68 35 08; szentmise a hónap első vasárnapján 10:00 órakor, a többi vasárnaponként 17:00 órakor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz.

Innsbruck: Dr. Magda Szilveszter diakónus, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (fax), E-Mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Norbert Jakob, Tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768/7727444, E-mail: janiorath@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 13:00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waagasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombat 17:00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohumy István, Tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/2211 609.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Gáspár István, szentmise minden vasárnap 11-12-ig, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.: 0033-1/42 086170. Fax: 0033-1/42 067155, <http://magyarmisszo.free.fr>.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. P. Szomszéd Tamás József SJ, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-821/41 90 25 19, vagy mobil: 0049-151/14 23 28 06.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Esseni Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen, Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyeri Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Baden Baden. Erd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe, Tel.: 0049-721/ 687215.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Erd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theiboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.ungarnzentrum.de>

HIRDETÉSEK

Buda környéki kis faluban 1994-ben épült 500 m² alapterületű, gazdálkodásra is alkalmas lakóház, 5760 m²-es telken eladó. T.: 0036-1/274 20 47.

Magyar pár (39-36) középfokú végzettséggel, jogosítvánnyal, gondozói, házköri (bármilyen jellegű) munkát vállal bentlakással. T.: 0036-20/98 13 268.

Regensburg környékén élő fiatalos férfi (57) feleséget keres kb. 48 éves közepetermetű hölgy személyében. T.: 0947/95 15 30 v. 0162/36 04 262.

Korrekciós jogi képviselőt igényelhet magyarul beszélő ügyvédőt. München: t.: 0049-(0)89/59 98 80 45. Heilbronn: t.: 0049-(0)7131/688 23.

Hazatelepülőknek kitűnő! Eladó önköltségi áron 2 szoba összkomfortos, távfűtéses, második emeleti, kiemelt minőségű, 2 szobás lakás, garázzsal. A gyógyfürdő pár kilométerre fekszik a lakástól, ligetes környezetben, közel Budapesthez. T.: 0049-89/370 64 716, este.

Középkorú magyar pár, közép- és felsőfokú végzettséggel, külföldi tapasztalattal, angol-német, háztartásvezetői munkát vállal. Gondnemi nyelvtudás, jogosítvány. T.: 0036-30/209 36 17.

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022. Fax: 0049-69/97 78 26 84. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misziszó – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Minden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel./Fax: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye: Misézó helyek: Passau: Erd.: Ft. Szabó Árpád, Götzenoderferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Fromm, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190, Fax: 0049-711/2367393, E-Mail: missio@ukgm-stgt.de v. tempfli@yaho.com

Würzburgi Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43, Fax: 386-405.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálattól: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620, pminemeth@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-12-ig, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyja kápolnájában minden kedden 8:00-16:00-ig, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino. **Firenze:** P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039/347.344.55.38, E-Mail: ruppert.jozsef@piarista.hu

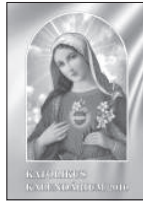
SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Róm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-44/36 23 303. E-Mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Früburg: Ft. Pópa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11:15-13-ig, az Orsolyiták templomában (rue de Lausanne). Misézó helyek: Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22/7910458; Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; Bern: Róm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch; <http://www.katolikus.ch>

Basel: Pál István, Tel.: 0041/765185441. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. □

A magyar missziók figyelmébe ajánljuk 2010. évi naptárainkat

◀ KATOLIKUS KALENDÁRIUM

A legkedveltebb magyar kalendárium a család minden tagjának nyújt olvasnivalót. Lelkiségi írások, elbeszélések, imádságok, fotók és humoros történetek gazdag választékát kínálja. Rejtvényünk fődíja: 5 napos üdülés 2 személy részére a Tisza-parti Poroszlón.

Ára: 1,30 EUR
(Súlya: 200 gramm)

16 OLDALAS, FORGATÓS FALINAPTÁR▶ Nagyemretű színes képekkel, holdállással

Ára: 1,30 EUR
(Súlya: 80 gramm)

◀ KATOLIKUS GYEREKNAPTÁR

16 oldalas, forgatós falinaptár gyerekeknek szóló színes rajzokkal

Ára: 1,00 EUR
(Súlya: 40 gramm)

RENDELÉSI CÍM:

Szent Maximilian Kiadó, H-1075 Budapest, Károly krt. 1.

Telefon: 36-1/328-0196 – Fax: 36-1/328-0198 – E-mail: maximil@t-online.hu

Postaköltség Európába:

(A naptárak súlya alapján kiszámolható a várható postaköltség)

500 gr-ig:	6,00 EUR	2 000 gr-ig:	18,00 EUR
1 000 gr-ig:	12,00 EUR	5 000 gr-ig:	20,00 EUR
1 500 gr-ig:	16,00 EUR	5 000 gr felett, kg-onként:	2,50 EUR

(Tengerentúlra kb. 20–50%-kal magasabb)

HIRDETÉSEK

Vendéglátói végzettséggel és gyakorlattal, némettudással rendelkező magyar hölgy (55), idős ember ellátását, gondozását, napi teendőket levezetését (bevásárlás, főzés, takarítás) vállalja. T.: 0049-(0)179/917 28 41.

Ivánésán, zöldövezetben, fejlődő községben Budapesttől 45 km-re, a Duna mellett halászlátai lehetőséggel, M6-os csatlakozással teljes összkomfortos kisebb családi ház 52 m²-es, 1250 m²-es nyugodt saroktelken, gyümölcsfás kerttel, nagy udvarral és pincével 30 000 EUR-ért eladó. Tel.: 0049-7131/16 21 86.

Erdély-SZOVÁTA, a Medve-tó felett, zöldövezetben (erdő, érintetlen természet, saját zárt parkolóval, nagy kerttel, diófák) villa (családi ház) kiadó. T.: 0049-89/180 448 (este 20 h után).

Szerkesztőségünknek több mint egy évtizeden át, az EUR bevezetése után és az utóbbi években történt áremelkedések ellenére is sikerült megőriznie a lap előfizetési árát. Legutóbbi árkiigazításunk 1999-ben volt. Tekintettel az emelkedő árakra és a növekvő munkabérekre, az újság önköltségét már nem fedezi az előfizetési ár. Ezért lapunk jövőjének biztosítása érdekében, a tavaszi Európai Magyar Papi Konferencián résztvevő külföldi magyar lelkészek Passauban egyetértéssel úgy döntöttek, hogy 2010. január elsejétől az ÉLETÜNK évi előfizetési ára 15 EUR-ról 20 EUR-ra emelkedik. Az egyes szám ára 2 EUR, a dupla számé 3 EUR. Olvasóink szíves megértését kérjük.

A Szerkesztőség

ÉLETÜNK

Szerkesztés és kiadóhivatalt: **MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA** Landwehrstr. 66 • D-80336 München Telefon: (089) 5 32 82 88 Telefax: (089) 5 32 82 85 E-mail: eluetuenk@gmx.de

Felétés kiadó:

Magyar Katolikus Delegatura Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc Felétés szerkesztő: Czaborny Bence A szerkesztőbizottság tagjai: dr. Frank Miklós, Ransay György, Szamosi József és Vincze András

Redakción és Herausgeber: **UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATURA** Landwehrstr. 66 • D-80336 München Chefredakteur: dr. Cserháti Ferenc Telefon: (089) 5 32 82 88 Telefax: (089) 5 32 82 85 E-mail: eluetuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek készítik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatalt küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 EUR

Előfizetési ár egy évre: 15 EUR

Tengerentúlra US\$ 50

BANKSZÁMLÁNK:

Ungarische Katholische Delegatur

Sonderkonto „ÉLETÜNK“.

Postbank München

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

IBAN DE16 7001 0080 0600 6508 03

BIC BNKBDE33

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH

Am Fohlenhof 5,

82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.

A KIADVÁNYHÖZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.